

Агар дар ҷаҳон набвад омӯзгор,
Шавад тира аз бехирад рӯзгор.

ҲАФТАНОМА АЗ 20-УМИ ИОЛИ СОЛИ 1932 НАШР МЕШАВАД

№43 (12476)
24 октябри
соли 2024

ОМУЗГОР

НАШРИЯИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН www.omuzgor-gazeta.tj

► КАЛОМИ ПЕШВО

Меҳрғон таҷассумгари суннатҳои неки инсонӣ аст

Паёми шодбоши Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарем Эмомали Раҳмон ба муносабати ҷаҳни Меҳрғон

20.10.2024, шаҳри Душанбе

Ҳамватанони азиз!

Ҳамай шуморо ба муносабати фарорасии Меҳрғон, ки яке аз қадимтарин ҷаҳонҳои миллати куханбунёду тамаддунсози тоҷик ва мероси гаронбаҳои маънавии ниёғонамон мебошад, самимона табрик мегӯям.

Меҳрғон дар таърихи мардуми фарҳангпарвари мо пас аз Наврӯзи оламафрӯз бузургтарин ҷаҳист, ки омили заминаҳои мухимми табий, иҷтимоиву иқтисодӣ ва фарҳангту маънавӣ онро то ба замони мо расонидаанд.

Меҳрғон мисли Наврӯз таҷассумгари суннатҳои неки инсонӣ ва инъикоскундандаи заҳмати марди деҳқону дастархони мардум мебошад.

Таъриху фарҳанг ва тамаддуни қадими тоҷикон собит месозад, ки ҳаёти инсонии бо олами атроф – табиату коинот робитаи ногусастани дошта, ниёғони мо аз қадимулайёб барои арғузорӣ намудан ба неъматҳои табиат маросими ҷаҳонҳои гуногун баргузор мекардаанд.

Маҳз дар мухити ориёйтаборон ба вучуд омадани Садаву Наврӯз ва Тиргону Меҳрғон бо расму

ойинҳои рангоранг қадимаи онҳо, ки ба як ҷузъи ҷудоинопазири ҳувияти миллати тоҷикон табдил ёфтаанд, далели возехи ин гуфтаҳост.

Ҳар қадоме аз ин ҷаҳонҳои дар фаслҳои гуногуни сол таҷлил гардида, ҳусусиятҳои табиии онҳоро ифода менамоянд.

Меҳрғон ифодагари фасли заррини тирамоҳ буда, ниёғонамон онро ҳамчун шукргузорӣ барои неъматҳои табиат ва заҳмати қишоварзон баргузор мекарданд.

Бунёдгузории ҷаҳни Меҳрғонро ба шоҳи пешдодӣ – Фаридун нисбат медиҳанд.

Абулкосими Фирдавсӣ дар «Шоҳнома»-и безаволи худ рӯзи аввали ба таҳт нишастани Фаридунро барobar ба рӯзи Меҳрғон тасвир намуда, ойини мазкурро ёдгорӣ аз ў барои ояндагон медонад.

Ва ин ёдгории Фаридун, ки моҳияти асосии онро ба монанди гояҳои аҳлоқии ҷаҳонҳои Наврӯзу Садаву Тирғон, пирӯзии адолат бар ҷаҳолат, нур бар зулмот, ободкорӣ бар вайронгарӣ, некӣ бар бадиву зишӣ ташкил медиҳанд, то замони мо омада расидааст.

Бо ифтиҳор иброз медорам, ки маҳз ба шарофа-

ти Истиқлоли давлатӣ мо имкони эҳҳо кардани ҷаҳонҳои бостониамон – Сада, Наврӯз, Тирғон ва Меҳрғонро пайдо кардем, ба онҳо чун ҷузъи арзишҳои миллати ҳеш умри дубора бахшидем, расман ба қонунгузории қишвар ворид соҳтем ва имрӯз дар саросари Тоҷикистони азизамон бо шукӯҳу шаҳомати хос таҷлил менамоем.

Меҳрғон, пеш аз ҳама, ҷаҳон дехқонон буда, айёми ҷамъи овардани ҳосили қишоварзизу боғдорӣ, рамзи баракату фаровонӣ ва файзи дастархони мардум ба хисоб меравад.

Дехқонони асил дар фасли зебои тирамоҳ ҳосили бо заҳмат рӯёнидаашонро ҷамъоварӣ ва барои фасли зимистон заҳира намудани маҳсулоти озӯқаворӣ масъалаи хеле мухим аст.

Ман солҳои зиёд инҷониб дар бораи заҳира камдани маводи физӣ дар ҳар як оила барои на камтар аз ду сол таъқид менамоям.

Ин масъала бо дарназардошти торафт ноорому бесубут гардида авзои сайёра, норасони гизо ва болоравии нарҳо солҳои охир боз ҳам мухимму мубрам шуда истодааст.

Аз ин рӯ, ҳар яки моро зарур аст, ки ба ин масъала бисёр ҷиддӣ муносибат қунем, доим дар фикри аҳли оила ва фарзандони худ бошем, дар ҳамаи самтҳои зиндагӣ, ҳусусан, дар истифодаи неруи барқ сарфаю сариштакор бошем, ба исрофкорӣ роҳ наҳижем ва талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи танзими анъана ва ҷаҳону маросим»-ро ҳатман риоя намоем.

Дар баробари қишоварзони мамлакат, ҳар як оилае, ки дар ихтиёри худ замини наздиҳавлиги доорад, бояд бо истифодай оқилони ҳар як ваҷаб замин ҳарчи бештар маҳсулот истеҳсол намояд, то ҳам ҳонаводай ҳудро таъмин созад ва ҳам дар таъмини бозори истеъмолӣ саҳм гузорад.

Дар робита ба ин, қишоварзони мамлакатро заҳур аст, ки якҷо бо олимону мутахassisони соҳа бо роҳи баланд бардоштани маданияти заминдорӣ, зиёд намудани майдони боғҳо, истифодай самараноки обу замин, ба гардиши қишоварзӣ ворид нағудани заминҳои бекорҳида, таъмин қардани рушди тухмипарварӣ, ҷорӣ намудани технологияҳои пешрафта, дар муҳлатҳои муайяншуда гузаронидани қиши тирамоҳӣ, васеъ ба роҳ мондани қиши тақкорӣ ва рӯёнидан ду – се ҳосил амнияти озӯқавории қишварро тақвият бахшанд.

Ҳамчунин, зарур аст, ки анъанаи ба намоиш ва фурӯш гузоштани навъҳои беҳтарини маҳсулоти қишоварзӣ ва ҷорӣ идома дода шавад.

Бори дигар мардуми шарифи Тоҷикистонро ба ифтиҳори ҷаҳни пурфайзи Меҳрғон самимона табрик гуфта, ба ҳар як ҳонадони қишвар дастархони пурнозу неъмат, файзу баракат, рӯзгори осуда, зиндагии шоиста ва баҳту саодат орзу менамоям.

Ҷаҳни Меҳрғон муборак бошад, ҳамватанони азиз!

Фаъолияти таълимгоҳҳо такмилталаб аст

Ба қадри сулҳу ваҳдат расем

Пешрафти илм – омили асосии рушди иқтисодиёти қишвар

ТАВАҶҖУХ

Агар ҳоҳед, ки аз навовариҳои соҳаҳои маориф ва илм оғоҳ бошад, асноуду ҳуҷҷатҳои соҳаҳо сари вакт дастрас намоед, аз дастоварҳои хонандагони тоҷик иттилоъ ёбд, маводу матолиби судмандро доир ба соҳа мутолия намоед, ҷолибтарин нигоштаҳоро оид ба умдатарин масонли рӯз биомӯзед, пас ба саҳифаи расмии вазорат дар шабакаҳои иҷтимоии Facebook ва Telegram – «Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон» пайваст шавед.

QR – коди саҳифаи расмии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шабакаҳои иҷтимоии Facebook ва Telegram

ФАЙЗИ ИСТИҚЛОЛ

Ифтитоҳи бинои иловагии таълимӣ дар назди Литсей-интернати шаҳри Турсунзода, 4 мактаб ва 2 кӯдакистони хусусӣ

17 октябр Президенти Чумхурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Мачлиси миллии Мачлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, муҳтарам Рустами Эмомалӣ дар назди Литсей-интернати шаҳри Турсунзода як катор иншоот, аз ҷумла, бинои иловагии таълимӣ, хобгоҳ, китобхона, майдончай варзишӣ, меҳмонхона, мачлисгоҳ, ошхона ва бунгоҳи тиббииро ифтитоҳ намуданд.

Иншооти мазкур дар замини таваҷҷӯҳи доимии Роҳбари давлат барои дар шароити мусоид ба таҳсил фаро гирифта ни хонандагон соҳта шудаанд.

Бинои иловагии таълимӣ тарҳи замонавӣ дорад ва дар 8 синфҳонаи мӯсаҳаз бо аёниятҳои хониши барои 240 хонанда имкони омӯзиши илмҳои мусоидаро ифтитоҳ намуданд.

Раванди таҳсил дар кабинетҳои фаннӣ бо истифода аз 40 компьютери пайваст бо шабакаи байнамилiali интернет ба омӯзиши бештари илмҳои даққӣ мусоидат менамояд.

Бинои хобгоҳ бо риояи мөърҳои соҳтмонӣ бунёд шуда, дорои 48 ҳуҷраи барҳаво бо 400 раҳти хоб мебошад.

Хобгоҳ бо шароити мусоид барои бо ҷойи хоб таъмин нағудани хонандагони дурдаст, аз ҷумла, шаҳри Ҳисор ва ноҳияи Шаҳринав пешбинӣ шудааст.

Мачлисҳои Литсей-интернати шаҳри Турсунзода бо 140 ҷойи нишаст ва ошхона бо 200 ҷойи нишаст соҳта шудааст.

Раванди таҳсил аз ҷониби 50 нафар омӯзгори соҳибат-хассус ба зиёда аз 1000 хонанда бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ ба роҳ монда шудааст.

Китобхонаи электронии

пайваст бо шабакаи байнамiliali интернет метавонад ба рои дастрасии таълимгирандагон ба маълумоти зарурӣ мусоидат намояд.

Иловатан хоҳишмандон имкони истифода аз 1600 номгӯи адабиётро доранд.

Вақтҳои холигии хонандагон бо машгулиятҳои варзишӣ дар шароити сатҳи баланд сурат мегирад.

Бунёди майдончай варзишӣ метавонад дар тарғиби ташаккули тарзи ҳаёти солим ва ҷалби хонандагон ба бозиҳои волейбол ва футбол нақши мусоидаро ифтитоҳ намуданд.

Таъсиси бунгоҳи тиббӣ ва фаъолияти шабонарӯзии кормандони соҳа фаврияти муюна ва кумаки аввалини тиббӣ ба хонандагонро таъмин месозад.

Волидоне, ки ба хотири шинисоӣ аз ҷараёни таҳсил ва оғоҳ будан аз сатҳи донишу малакаи фарзандони худ ба Литсей-интернат ташриф меоранд, метавонанд аз хизматрасонии сатҳи баланд дар меҳмонхонаи назди муассиса истифода намоянд.

Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон шароити таҳсил ва буду бош дар Литсей-интернати шаҳри Турсунзодаро дар сатҳи баланд арзбӣ нағуда, аз хонандагон омӯзиши илму ҳунар ва аз омӯзгорон омода кардани кадрҳои ҷавобӣ ба талаботи бозори меҳнатро тақозо карданд.

Иншооти мазкур, ки бо иштироки Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар назди Литсей-интернати шаҳри Турсунзодаро дар шароити 14 ҷойи нави корӣ замина фароҳам овард.

Дар ҳамин ҷо Президенти Чумхурии Тоҷикистон, Пеш-

вои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар шаҳри Турсунзода 4 мактаби таҳсилоти миёнаи умумӣ ва 2 муассисаи томактабии хусусиро ба таври мачозӣ мавриди баҳрабардорӣ қарор доданд. Танҳо ҳамин рӯз дар шаҳри Турсунзода дар 5 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ барои 3500 хонанда дар ду баст ва дар 3 муассисаи нави томактаби барои 650 кӯдак шароити мусоиди таълимӣ тарбия ба истифода дода шуд. Иттилоъ дода шуд, ки барои фарории ҳарчи бештари кӯдакон ба таълимӣ тарбияи томактабӣ дар шаҳр соҳтмонӣ боз 8 муассисаи томактабӣ барои 1200 кӯдак идома дорад.

Дар дехоти Қаратори дехаи Зарнисори шаҳри Турсунзода бинои дуошёнаи иловагии муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №103 ифтитоҳ гардид.

Бинои иловагӣ иборат аз 8 синфҳона барои 384 хонанда дар ду баст бо ҳарчи беш аз 3 миллиону 455 ҳазор сомонӣ бунёд гардидааст.

Дар дехоти Нематбачаи дехоти Регари шаҳри Турсунзода бинои иловагии дуошёнаи муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 54 мавриди баҳрабардорӣ қарор дода шуд.

Муассисаи мазкур аз 14 синфҳонаи барҳаво, китобхона, ҳуҷраи омӯзгорон ва дигар иншооти ёрирасон иборат буда, бо саҳми сокинони соҳибкорони маҳалӣ бунёд шудааст.

Дар муассисаи тозабунёд барои 240 хонанда дар ду баст шароиту имконоти мусоиди таълимӣ тарбия фароҳам оварда шудааст.

Дар дехоти Мехргони дехоти «10-солагии Истиқлолият» бинои иловагии муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №80,

Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар масоҳати 46 садъя замин, бунёд ёфтааст.

Ба Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон иттилоъ дода шуд, ки соҳтмонӣ бинои кӯдакистони моҳи январи соли 2024 оғоз гардида, дар муддати камтар аз 10 моҳ бо сифати баланд ва шароити замонавӣ мавриди баҳрабардорӣ қарор дода шуд.

Иншооти навбунёди таълимӣ, ки аз 2 ошёна иборат мебошад, барои ба таълимӣ тарбия фаро гирифтани 300 то 350 кӯдак пешбинӣ шуда, барои кор бо онҳо 20 мураббияи соҳибатчириба ва ёрдамчиёни мураббияҳо ҷалб карда шудаанд. Шумораи умумии кормандон дар муассисаи томактабӣ ҳоло 30 нафаро ташкил дода, дар сурати зиёд гардидани тарбиятирандагони бοғча, шумораи кормандон аз хисби мураббияҳо афзун карда мешавад.

Муассисаи томактабии хусусии «Бибиоиша» дорои 50 ҳуҷраи барҳавои машгулиятгузаронӣ, хобу истироҳат ва ошхонаи дигар иншооти ёрирасон буда, ҳар қадом ба таҷхизоти зарурӣ ва аёниятҳои мӯсаҳаз гардонида шудааст.

Бинои навбунёд бо шабакаи мутамқази гармиҳӣ низ пайваст мебошад. Тамоми синфҳонаҳои машгулиятгузаронӣ ва деворҳои муассиса бо расму мусаввараҳои ҷаззобу диданӣ, ки ҳамагӣ ифодагари дунёи рангини кӯдакон мебошанд, оро дода шудааст.

ки барои 450 хонанда дар ду баст пешбинӣ шудааст, мавриди истифода қарор дода шуд.

Бинои тозабунёд аз ду ошёна ва 8 синфҳонаи таълимӣ иборат буда, аз ҷониби соҳибкорони маҳалӣ ва аҳолии дехоти гардидааст.

Дар дехоти «Шодиёна»-и дехоти Регари шаҳри Турсунзода бинои иловагии дуошёнаи муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №68 мавриди истифода қарор дода шуд.

Иншоот аз ҷониби соҳибкори ватанӣ Ҷӯрабек Муҳибов бунёд гардидааст.

Мактаби навбунёд дуошёнаи буда, аз 16 синфҳона, аз ҷумла, синфҳонаҳои компютерӣ, физика, химия, забони англисӣ, китобхона ва 7 ҳуҷраи корӣ, ки ҳамагӣ бо аёниятҳои дарсиву корӣ мӯсаҳаз гардидаанд, иборат мебошад.

Дар бинои навтаъсис барои 1000 хонанда дар ду баст шароити ҳуби таълимӣ тарбия фароҳам оварда шудааст.

Бо ҷонибдорӣ аз сиёсати созандва бунёдкоронаи Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон соҳибкорони шаҳри Турсунзода азм доранд, ки чу-

дин тадбирҳои бунёдкориро дар дигар дехаҳо идома диханд. Дар кӯчаи Оҳун Бобоеви шаҳри Турсунзода, бинои нави муассисаи таҳсилоти томактабии «Лола» мавриди истифода қарор гирифт.

Ин муассисаи наву зебои мусоид бо маблаги 1 миллион сомонӣ аз ҷониби соҳибкори маҳалӣ бунёд гардид. Ҳамакунун дар ин чо 200 кӯдак ба таълимӣ тарбияи томактабӣ фаро гирифт мешаванд. Ба ин хотир 8 мураббии кордонаи ботаҷириба ба кор ҷалб гардидаанд.

Дар дехоти Регари шаҳри Турсунзода бинои нави муассисаи таҳсилоти томактабии «Гулсум» ба истифода дода шуд.

Дар муассиса 180 нафар кӯдак ба таълимӣ тарбия фаро гирифт мешаванд. Ҳамакунун дар инчандаро 7 нафар мураббии соҳибмалака ба кор ҷалб гардидаанд.

Муассисаи таҳсилоти томактабии «Гулсум» аз ҷониби соҳибкори маҳалӣ Атоҳоҷа Лутғулло Баракатулло бо маблаги 4 миллиону 730 ҳазор сомонӣ соҳта шудааст.

Дар муассисаи таҳсилоти томактабии «Гулсум» аз ҷониби соҳибкори маҳалӣ Атоҳоҷа Лутғулло Баракатулло бо маблаги 4 миллиону 730 ҳазор сомонӣ соҳта шудааст.

Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни бозид аз шароити кӯдакистон ба сифати корҳои анҷомшуда ва имкониятҳои фароҳамгардида баҳои баланд дода, бунёди ҷониби муассисаи таҳсилоти томактабии мусоидро дар сатҳи маҳалӣ ташаббуси оқilonаву зарурӣ ва кори ҳайру савоб арзбӣ намуданд.

Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни бозид аз шароити кӯдакистон ба сифати корҳои анҷомшуда ва имкониятҳои фароҳамгардида баҳои баланд дода, бунёди ҷониби муассисаи таҳсилоти томактабии мусоидро дар сатҳи маҳалӣ ташаббуси оқilonаву зарурӣ ва кори ҳайру савоб арзбӣ намуданд.

Роҳбари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни сухбати самимӣ бо масъулон ва омӯзгорони бοғча мазкур, онҳоро ба таълими босифат, омӯзиши донишҳои мусоид ва тарбияи кӯдакон дар рӯҳияи ватандӯстӣ ҳидоят намуданд.

www.president.tj

БИНОИ НАВИ МУАССИСАИ ТОМАКТАБИИ ХУСУСИИ «БИБИОИША»

17 октября Президенти Чумхурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Мачлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, муҳтарам Рустами Эмомалӣ дар идомаи сафари корӣ дар шаҳри Турсунзода бинои нави муассисаи томактабии хусусии «Бибиоиша»-ро дар дехоти Зар-

камар 1-и дехоти ба номи Ҷӯра Раҳмон мавриди истифода қарор доданд.

Иншооти навбунёд аз ҷониби роҳбари Ҳочагии дехқонии ангулпарварии «Боғи Сомон» Махмадамин Қамолов – писари боғпарвари шинохтаи ҷумҳурӣ, шодравон Ҳочӣ Қамол Мадумаров дар пайравӣ ба сиёсати созандаву бунёдкоронаи маорифпарваронаи

19-уми октябрь соли 2024 дар лите-
сей №1-и нохияи Бобоҷон Ғафуров
таҳти раёсати вазiri маориф ва илми
Рахим Саидзода ҷаласаи сайёри ҳайати
мушовараи Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гар-
дид, ки дар кори ҷаласа аъзои ҳайати
мушовара, муовини вазiri маориф ва
илим Рағиб Каримзода, муовини раи-
си вилояти Суғд Зайнур Азимӣ, раиси
Иттифоқи қасабаи кормандони ма-
ориф ва илм, сардорон ва кормандони
раёсати шуъбаҳои дастгоҳи марказӣ ва
муассисаҳои тобеи вазорат, сардори
раёсати маорifi вилояти, мудирони
шуъбаҳои маориф, ректорони муасси-
саҳои таҳсилоти олии қасбӣ, директо-
рони муассисаҳои таълимии шаҳру
нохияҳои вилояти Суғд ва дигар шах-
сони масъул ба тарики ҳузурӣ ва мачозӣ
ширкат доштанд.

Наҳуст вазiri маорif ва илм ҷаласаи
сайёри ҳайати мушовараи Вазорати
маорif ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистонро
оид ба вазъи иҷрои нақшаву бар-
номаҳои таълимӣ, таъминот бо кадроҳи
педагогӣ, китобҳои дарсӣ, сатҳу сифа-
ти дониши хонандагон ва татбiki бар-
номаҳои давлатӣ дар муассисаҳои таъ-
лимии шаҳru noxijahoi Xuchand, Gulyiston, Isfara, Istiklol, Boboҷon Ғafurov, Mastchoh va Aшti vilojati Suғd oғoz karde, xozirinro ba rӯznomai ҷalasa va masъalaҳoi chorii barrasishehbanda shinoس намуд.

Сипас гузориши сардори раёсати
таҳсилoti miёna umumiи Vazorati
maorif va ilm Sharofiddin Asomiddin-
zoda «Oid ba vazъi iҷroي naqshavu
barномаҳои таъlimӣ, таъminot bo
kadroh pedagogӣ, kitobҳoi darsei, sat-
huh sifati doniши xonandagon va tat-
biki barномаҳоi давлатӣ dар muassisaҳoи
taъlimии шaҳru noxijahoi min-
takaii Xuchandi vilojati Suғd» shunida
shud.

Таҳсилoti томактабӣ

Дар рушди инкишофи kӯdak taҳ-
siloti tomaktabӣ zina aсosiy va muhim
ba xisob meravad va makh in zina dar
omoda namudani kӯdak ba taъlim va
tashakku равонию chismonii ў musoидат
menamoyad.

Az in chost, ki dar shaҳru noxijahoi
chumhurӣ sol az sol talaбот nisbat ba
muassisaҳoи tomaktabӣ ziёd gardida,
aini замон дар vilojati Suғd 286 muas-
sisai taҳsiloti tomaktabӣ bo farorigi-
rii 46908 kӯdak dar 1802 gurӯh va 1003
gurӯhi inkiшoфи kӯdak bo farorigi-
rii 22173 kӯdak amal menamoyad. Farorigi-
rii kӯdakon ba zina tashsiloti tomak-
tabӣ dar shaҳru noxijahoi vilojat 69081
naфар (25%)-ro tashkil medihad. In
niшondixhanda nisbat ba soli taҳsili 2023-
2024 6777 kӯdak (3%) ziёd gardidaast.

Дар баробари ин, farorigi kӯdakon
ba tashsiloti tomaktabӣ dar shaҳru
noxijahoi Istaравшан 13,3%, Pan-
chakent 16,8%, Devashitic 17,7% буда, az
satҳi vilojat pasttar meboшad.

Дар muassisaҳoи tashsiloti tomaktabӣ
dar shaҳru noxijahoi vilojati Suғd 2378
naфar murabbiy ba taъlimu tarbiya

Фаъолияти таълимgoҳҳо

машғул буда, az in 1506 naфar (63,3%)
doroj tashsiloti oliy, 392 naфar (16,4%)
doroj tashsiloti olii noplurra va 480
naфar (20,3%) doroj tashsiloti miёnaи
kassib meboшad.

Agar dar shaҳru noxijahoi vilojat
63,3%-i murabbiyен bo tashsiloti oliy
faъoliyat namoyand, in niшondixhanda
dar shaҳru noxijahoi Istiklol 26,3%,
Mastchoh 33,8% va Isfara 49,3% ast, ki
az satҳi vilojat past meboшad.

Taxhilxo niшon dodand, ki dar
shaҳru noxijahoi sanҷidaшuda, az chum-
la, Istiklol az 19 naфar 14 naфar
(73,6%) va Mastchoh az 65 naфar 34 naфar
(52,3%) bo tashsiloti miёnaи kassib
faъoliyat menamoyand, ki az satҳi vilojat
ziёd meboшad.

Niшondodi mazkur dar shaҳru noxijahoi
Istaравшан 59,3%, Konibodom 57,2%,
Devashitic 29,2% va Cabbor Rasulov
23,5%-ro tashkil medihad va in
vazъi islohi xar chi zudtarro takozو
dorad.

Oмили digari past budani satҳi
farorigi kӯdakon ba tashsiloti
tomaktabӣ dar shaҳru noxijahoi vilojat
ba tavri daҳlор iҷro nagardidi. Bar-
nomai давлатi rушdi tashsiloti
tomaktabӣ dar Chumhuriyati Toҷikiстон
baroyi solxoi 2020-2025 (karori Xukumat
Chumhuriyati Toҷikiстон az 22 ioni soli
2019, №316) meboшad.

Tibki talaботi barnomai mazkur
dar davomi solxoi 2020-2023 dar vilojat
bояд 96 muassisaи tashsiloti tomak-
tabӣ soxta, ba istifoda doda mewud.
Ammo to in давра 23 muassisaи tashsiloti
tomaktabӣ soxta, ba istifoda doda shudaast.
Amro to in давра 23 muassisaи tashsiloti
tomaktabӣ soxta, ba istifoda doda shudaast.
Rafti iҷro barnomai mazkur dar shaҳru noxijahoi Boboҷon Ғafurov 112,5%, Isfara 50%, Gulyiston 40%, Xuchand 37% va Mastchoh 33%-ro tashkil medihad, ki az satҳi vilojat
az 5 to 85,5% ziёd meboшad.

Mutaassifona, chihati iҷro Barnomai давлатi rushdi tashsiloti
tomaktabӣ dar Chumhuriyati Toҷikiстон
baroyi solxoi 2020-2025 dar shaҳru noxijahoi
Bӯston, Devashitic, Zaferobod, Kӯhistoni
Mastchoh va Cabbor Rasulov ягон muassisaи tashsiloti
tomaktabӣ soxta, ba istifoda doda naшudast.

Таҳsiloti umumi

Tashsiloti umumi барои hamchun
shahsияt tashakkul ёftani kӯdakon
navrason naқshi muassissi doшta, tava-
ҷuhi doimiro talaб menamoyad. Az in
rӯ, az chonibi Xukumati chumhurӣ nis-
bat ba rushdu inkishihi in zina tash-
siloti muntazam tadbirxо andeshida
meshavand.

Dar soli taҳsili 2024-2025 dar
shaҳru noxijahoi vilojat 959 muassisaи
taъlimӣ, az chumla, 7 muassisaи tashsiloti
ibtidoi (0,8%), 42 muassisaи tashsiloti
umumi aсosiy (4,3%), 839 muassisaи
tashsiloti miёnaи umumi (87,4%), 34 ginnazia (3,5%), 28 litsei
(3%), 1 maktabi Presidenti (0,1%) va 8
maktab-internat (0,9%) faъoliyat menamoyad, ki nisbat ba soli taҳsili 2023-
2024 7 muassisaи taъlimӣ ziёd meboшad.

Bo makсадi dar amal tafbiк namudani
siёsati peshgiriftai Xukumati
Chumhuriyati Toҷikiстон dar soҳai maorif
va talaботi Konuni Chumhuriyati
Toҷikiстон «Dar borai maorif» boba-
ti ba tashsiloti miёnaи umumi faro
girifftani xonandagon az 48 muassisaи
tashsiloti umumi aсosiy, ki dar soli
taҳsili 2023-2024 faъoliyat menamudan,
dar soli taҳsili 2024-2025 6 adadashon
(12,5%) ba muassisaи tashsiloti
miёnaи umumi tabdili makom namudan.

Amro dar shaҳru noxijahoi Pan-
chakent 12, Aйнӣ 10, Kӯhistoni Mastchoh
8, Mastchoh 4, Isfara 3 va Aшti 3 muassisa-

sai tashsiloti umumi aсosiy faъoliyat
menamoyand, ki in xolat ro metavon
hamchun niшoni betavaččuhi nisbat ba
amaliy gardidi talaботi mazkur taw-
sif bakhshid.

Dar soli taҳsili 2024-2025 dar
muassisaҳoи tashsiloti umumi shaҳru
noxijahoi vilojat 578 343 naфar (283 750
– 49% duхтар) ba taъlimu tarbiya faro
giriffta shudaast, ki nisbat ba soli
taҳsili 2023-2024 7780 naфar xonanda
ziёd meboшad.

Taxhilxo niшon dodand, ki dar
muassisaҳoи tashsiloti umumi shaҳru
noxijahoi vilojat 37 610 naфar omӯzgor (26 632 zan
(70,8%) ba taъlimu tarbiya mazkur
buda, az in 32 157 naфar (85,4%) doroj
taҳsiloti oliy, 1560 naфar (4,3%) doroj
taҳsiloti olii noplurra va 3893 naфar
(10,3%) doroj taҳsiloti miёnaи kassib
meboшad.

Dar muassisaҳoи tashsiloti umumi
vilojat dar soli taҳsili 2023-2024
37027 omӯzgor faъoliyat menamud. In
niшondixhanda dar soli taҳsili 2024-
2025 ba 37 610 naфar omӯzgor rasida-
ast, ki nisbat ba soli siperishuda 583

naфar omӯzgor ziёd meboшad.

Soli taҳsili 2024-2025 dar muassisaҳoи tashsiloti umumi shaҳru noxijahoi vilojat 3893 (10,3%) omӯzgor bo tashsiloti miёnaи kassib faъoliyat menamoyad. Яъne, nisbat ba soli taҳsili 2023-2024 98 naфar omӯzgori doroj tashsiloti miёnaи kassib kam va 579 naфar omӯzgor bo tashsiloti olii kassib ziёd gardidaast.

Dar soli taҳsili 2024-2025 dar shaҳru noxijahoi sancidaшuda, az chumla, Mastchoh 423 (23,6%), Istiklol 24 (14,2%) va Aшti 358 (11%)-i omӯzgor bo tashsiloti miёnaи kassib faъoliyat menamoyad.

Inchunin, masъalaи mazkur dar shaҳru noxijahoi Konibodom 23,1%, Kӯhistoni Mastchoh 21,2% va Shaҳriston 12,1%-ro tashkil medihad, ki dar baland bardoшtani satҳu sifati tashsiloti va omoda namudani xonandagon ba ozmuни olimpiada bo tashsiloti miёnaи kassib faъoliyat menamoyad.

Chihati taymin namudani muassisaҳoи tashsiloti miёnaи umumi (4,3%), 839 muassisaи tashsiloti miёnaи umumi (87,4%), 34 ginnazia (3,5%), 28 litsei (3%), 1 maktabi Presidenti (0,1%) va 8 maktab-internat (0,9%) faъoliyat menamoyad, ki nisbat ba soli taҳsili 2023-2024 7 muassisaи tashsiloti miёnaи umumi aсosiy, ki dar soli taҳsili 2023-2024 faъoliyat menamudan, dar soli taҳsili 2024-2025 6 adadashon (12,5%) ba muassisaи tashsiloti miёnaи umumi tabdili makom namudan.

Таҳsiloti ilovagi

Bo makсадi rushdi nizomi tehnologiyaҳoи ittilootи-communikatsionи va
baland bardoшtani sifati tashsiloti
mutobiқ ba standartҳoи bainalmilaili
bo istifoda tehnologiyaҳoи tashsiloti
musosir, usulҳoи innovatsionи tash-
siloti miёnaи kassib faъoliyat menamoyad.

Kazhoi darёftu rušdi isteъdodxo, tash-
siloti ilovagi va tehnologiyaҳoи infor-
matcionи вa kommuникатсиони tashkil
karда shudaast.

Aйни замон дар viloyati Suғd 28
markazi tashsiloti ilovagi faъoliyat
menamoyad.

Boad zikr karд, ki Markazi tash-
siloti ilovagi viloyat va markazҳoи
tashsiloti ilovagi №2, 3-и shaҳri
Panҷakent mustakiлиati moliajv вa 6
muassisaи tashsiloti ilovagi, az chumla,
dar shaҳru noxijahoi Xuchand, Bӯston,
Aйnӣ, Cabbor Rasulov va №2, 4
Boboҷon Ғafurov binoi aloҳida nador-
rand.

Xamchunin, 12 Markazi tehnologiyaҳoи
informatsionи вa kommuникатсиони
binoi aloҳida va 11 markaz mustaki-
liati moliajv nadorand.

Shoistai kайд ast, ki az chonibi
omӯzgor va tashsilmigardagoni Markazi
tashsiloti ilovagi №2-i noxijiai
B. Ғafurov elektrumobilҳo ixtiroъ
shudaand. Dar in zamina, xonandagoni
markazi mazkur ba davri chumhuriyavii
«Ilm-furӯgi maъrifat» va tashsiloti

ilovagi shaҳri Isfara ba davri
chumhuriyavii ozmuни «Ixtiroъkoroni
navras» roxhat giriftaand.

Dar ozmuни chumhuriyavii «Toҷikiстон -
Vatani azizi man» tashsilmigardan-
daai Markazi tashsiloti ilovagi №5
-i noxijiai Boboҷon Ғafurov sohibi
choyi jayum gardidaast.

Технологияи musosir

Bo makсадi rushdi nizomi tehnologiyaҳoи ittilootи-communikatsionи va
baland bardoшtani sifati tashsiloti
mutobiқ ba standartҳoи bainalmilaili
bo istifoda tehnologiyaҳoи tashsiloti
musosir, usulҳoи innovatsionи tash-
siloti miёnaи kassib faъoliyat menamoyad.

Taxhilxo niшon dodand, ki dar
shaҳru noxijahoi Mastchoh 32%, Kӯhistoni
Mastchoh 24,5%, Istiklol 24% va
Aйnӣ 18% komputerxо dар xolati
kornoшоям қарор dorand.

Назорати doxili muassisa

Dar aksar muassisaҳoи sancidaшuda
barbrasii konunxо, strategiya, bar-
nomai давлатi soҳai tibki tarbiya
muкаррарӣ чо ба zo нашудa, inchunin,
rafati amaliygardonii onҳo dar shuroi
pedagogӣ va chalasaҳoи nazdi direktori-
roni muassisaҳoи tashsiloti miёnaи kassib
barbrasii nazard, xuchchatnigor niz tibki
talabot ba rox monda нашудaast. Az
chumla, chunin xolat dar muassisaҳoи
tashsiloti miёnaи kassib faъoliyat
shaҳru noxijahoi vilojati 24186 komputer
2173 (10%), 1566 tashsiloti elektronӣ, 1917
videoprojektor va 3459 printer 249 (7%) kornoшоям meboшad.

такмилталаб аст

Аз чониби роҳбарони шуро ва иттиҳодияни методии фаннӣ нақша-ҷорабинҳо таҳия гардида бошад ҳам, на дар ҳамаи муассисаҳои таълимӣ протоколи ҷаласаҳои гузаронидашуда, маълумотнома оид ба иҷрои корҳо таълими Низомномаи Шурои методӣ (карори мушвораи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 октябри соли 2013, №18/27) ба назар мерасад. Чунин ҳолат дар муассисаҳои таълими №8, 37-и нохияи Ашт, №6-и шаҳри Истиклол, литсейи №1-и шаҳри Исфара мушоҳида гардид.

Ҳангоми таҳлили фаъолияти шурои методии муассисаҳо муйян шуд, ки фаъолияти шурои таълими методӣ ба такмил ниёз дорад.

Дар муассисаҳои таълими санҷидашуда нақшаи кори солона таҳия шуда бошад ҳам, мавзӯҳо кухна буда, сол ба сол тақроран рӯбардор мешаванд.

Дар нақшаҳои солона вобаста ба иҷрои барномаҳои давлатӣ, аз ҷумла, Нақшаи ҷорабинҳо барои солҳои 2020-2025 оид ба амалигардонии «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табииатшиносӣ», дақiq ва Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 октябр 2013, №18/27) ба назар мерасад. Чунин ҳолат дар муассисаҳои таълими санҷидашуда пешбинӣ гардидает. Ҳолати мазкур дар муассисаҳои таълими №6-и Истиклол, №36-и Ашт, №17-и Мастҷоҳ, №3-и Гулистон, №80-и Бобоҷон Гафуров ва №19-и шаҳри Хӯҷанд ба назар расид.

Дар таҳияи мавзӯҳои шурои педагогӣ ва ҷаласаҳои назоратии назди диектор, аз ҷумла, дар муассисаи таълими №4-и Мастҷоҳ, №1-и Истиклол, №36, №33-и шаҳри Исфара рағти табиики барномаҳои давлатӣ, аз ҷумла, «Барномаи давлатии дарёфт ва рушди истеъоддоҳ», «Барномаи таъмин намудани муассисаҳои таълимӣ бо қабинетҳои фаннӣ ва озмоишгоҳҳои мучҳазҳои таълимӣ барои солҳои 2021-2025» на дар ҳамаи муассисаҳои таълими санҷидашуда пешбинӣ гардидает. Ҳолати мазкур дар муассисаҳои таълими №6-и Истиклол, №36-и Ашт, №17-и Мастҷоҳ, №3-и Гулистон, №80-и Бобоҷон Гафуров ва №19-и шаҳри Хӯҷанд ба назар расид.

Муассисаҳои мазкур нақшаи солонаи худро таҳия ва тасдиқ намуда бошанд ҳам, дар онҳо на ҳама паҳлӯҳои санти соҳаи маориф ба назар гирифта шудааст.

Яке аз сamtҳое, ки ба таъмини сифати таҳсилоти таъсири манғӣ мерасонад, тибқи таълими таҳсилоти умумии санҷидашуда дар ҷадвалӣ ҷадвали дарсӣ мебошад. Бояд қайд намуд, ки дар ҳамаи муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соҳои 2023-2024 ва солҳои минбаъда дарҷ нагардидаанд. Аз ҷумла, номи фанҳои таълимӣ чунин наవишта шудааст: *одӯ, тҳт, нӣғон, нақша, ҳуқӯқ, ҷисмон, сурӯд* ва гайра, ки амали таҳқиромез ва ноношиста аст.

Санҷиши нишон дод, ки дар муассисаҳои таълими санҷидашуда оиннома таҳия ва бо қарори шурои педагогӣ тасдиқ гардидает. Таҳлили оинномаҳо нишон дод, ки муҳтавои онҳо кӯҳна буда, зимни таҳияашон таълими таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» ва Низомномаи намунавии муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба инобат гирифта нашудааст, бандҳои алоҳида ба ҳуҷҷатҳои мөъёри мухолифат меқунанд. Ҳуб дарк мешавад, ки аксари оинномаҳои муассисаҳои таълими минтақа аз як нусха рӯбардор гардидаанд.

Масъалаи дигари ҳалталаб дар муассисаҳои таълимӣ ислоли бахо дар рӯзномаи хонандагон мебошад.

Таҳлили дарс

Иштирок ва таҳлили дарс, назорат ва арзёбии сатҳу сифати дониши хонандагон, расонидани ёрии методӣ, муносибати омӯзгор бо хонандагон, иҷрои барномаҳои

таълимӣ, риояи самараноки вақт барои таъмини сифати таҳсилот заманаи мусоид фароҳам меоварад. Тибқи таълими Тартиби ба дарсҳои омӯзгорон иштирок намудани маъмурияти муассисаҳои таълимӣ ва дигар субъектҳои раванди таълиму тарбия, ки бо қарори мушвораи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.12.2013, №20/28 тасдиқ шудааст, бояд директори муассисаи таълимӣ 70 соат ва муовини директор 170 соат дарси омӯзгоронро дар давоми як соли таҳсил таҳлил намоянд.

Мутаассифона, аз чониби муовинони директор таълими таҳсилоти мазкур ба таври даҳлдор риоя намегардад.

Сифати таҳсилот

Бо максади муйян кардан сатҳу сифати дониши воқеии хонандагон аз онҳо корҳои хаттӣ гирифта шуд.

Натиҷаи санҷиши маълум намуд, ки сифати таҳсилоти шаҳру нохияҳои санҷидашуда 35,5% ва азҳудкуни барномаҳои таълимӣ 80,6%-ро ташкил медиҳад.

Зимни баррасии масъалаҳои раиси ҷаласа таҷавҷӯҳи асосири ба масъалаҳои вазъи иҷрои нақшаву барномаҳои таълимӣ, таъминот бо қадрҳои педагогӣ, китобҳои дарсӣ, сатҳу сифати дониши хонандагон ва татбики барномаҳои давлатӣ дар муассисаҳои таълимӣ, мақоми омӯзгор, фарогирӣ ба зинаи таҳсилоти томактабӣ, ташкили марказҳои инкишофи кӯдак дар назди муассисаҳои таълимӣ, ба таҳсили иловагӣ ҷалб намудани хонандагон, зиёд кардан шумориа муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ, риояи таълими таҳсилоти хӯҷҷатгузорӣ дар муассисаҳои таълимӣ, иштироки хонандагону омӯзгорон дар дарс, аз курсҳои таълими иҳтиносос гузаштани омӯзгорон, омодагии муассисаҳои таълимӣ ба давраи тирамоҳу зимистони солҳои 2024-2025, пешниҳоди маълумоти омории дуруст оид ба норасонии қадрҳои педагогӣ, ҳозиршавии омӯзгорони ҷавон ба ҷойи кор, таъмини хонандагон бо қитобҳои дарсӣ ва пардоҳти маблаги иҷори қитобҳои дарсӣ, баланд бардоштани сифати таҳсилот, риояи санҷиши мөъёрии батанзимдароранди соҳа, дастгирии омӯзгорони ҷавон, омӯзиши забони давлатӣ, омӯзиши забонҳои русиву англисӣ, иштироки хонандагон дар олимпиадаҳои фаннӣ ва озмунҳои ҷумҳурияни «Фуруғи субҳи доноӣ китоб аст», «Илм – фуруғи маърифат», «Тоҷикистон – Ватани азизи ман» ва дастгирии омӯзгорони онҳо, фарогирии хонандагони синфи 9 ба 10 ва аз таҳсил дурмонда, риояи таълими таҷдиди Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», «Дар бораи тарбияи ватандӯстии шаҳрвандон», «Дар бораи масъулият барои таълими тарбияи кӯдак» равона ҷард, ба масъулини ҷиҳати иҷори ҳатмию сарвактии стратегия, барнома, концепсия, қарорҳои ҳайати мушвора ва фармишҳои вазiri маорif ва ilm sупоришиҳои қатъӣ дод.

Дар идомаи вобаста ба масъалаҳои баррасиҳуда муовини раиси вилояти Суғд ва раиси Иттифоқи қасабаи кормандони маорif ва ilm сунҳаронӣ намуда, баргузории ҷаласаи мазкурро амри зарурӣ маънидод карданд. Бо дарназардошти иҷори таълими таҳсилоти манғӣ мубориза шудааст. Ҳолати мазкур дар ҷадвали дарсӣ номҳои фанҳои таълими таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соҳои 2023-2024 ва солҳои минбаъда дарҷ нагардидаанд. Аз ҷумла, номи фанҳои таълимӣ чунин наవишта шудааст: *одӯ, тҳт, нӣғон, нақша, ҳуқӯқ, ҷисмон, сурӯд* ва гайра, ки амали таҳқиромез ва ноношиста аст.

Ҳамчунин, дар фарҷом вобаста ба фаъолияти хуб дар якчанд санти кор шӯбаҳои маорifи шаҳрҳои Хӯҷанд, Исфара ва Бобоҷон Гафуров бо тухфаи таъсисдодаи Вазорати маорif ва ilm, 10 нафар собиқадори соҳа ва 20 нафар корманди техникии муассисаҳои таълимӣ бо тухфаи маҳсуси Вазорати маорif ва ilm кадрдонӣ ҷард гардидаанд.

Ш. АСОМИДДИНЗОДА,
саидори раёсати таҳсилоти миёнан
умумии Вазорати маорif ва ilm,
Х. МАВЛОНОВ,
саидори Маркази матбуоти
Вазорати маорif ва ilm

МУЛОҚОТ

Муҳаммад Тарик Хон дар ҳузури вазир

21-уми октябри соли 2024 дар Вазорати маорif ва ilmi Ҷумҳурии Тоҷикистон воҳӯрии вазiri маорif ва ilm Раҳим Саидзода бо намояндаи Шарикии глобалий дар соҳаи маорif (GPE) ва сарпариши Тоҷикистон Муҳаммад Тарик Хон доир гардид.

Зимни воҳӯрии вазiri маорif ва ilm иброз дошт, ки мо ифтиҳор доҳрем, ки бо Шарикии глобалий дар соҳаи маорif ҳамкории фаъол ва самарабахш дорем ва дар ҳамкорӣ бо шумо ва дигар шарикони рушд як қатор барномаҳои муҳимми ислодоти соҳаи маорifро амалӣ намуда истодаем. Ҳамкории мо бо Шарикии глобалий дар соҳаи маорif дар доираи таҳқими заминҳои стратегияи таъмини рушди устувор дар соҳаи маорif хеле пурсамар мебошад.

Вазiri маорif ва ilm зимни сӯхбат иброз дошт, ки Вазорати маорif ва ilm самтҳои афзалиятноки фаъолияти худро дар иртибот бо Стратегияи миллии рушди маорifi Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 муйян карда, омода аст, ки ҳамкории худро дар самти ракамикуниони соҳаи маорif, таҳия ва нашри китобҳои дарсӣ ва дигар ҷанҳои фаъолият бо Шарикии глобалий дар соҳаи маорif боз ҳам тақвияти бахшад.

Дар идомаи Муҳаммад Тарик Хон иброз дошт, ки Шарикии глобалий дар соҳаи маорif яке аз созмонҳои калонтарини шарikии рушд дар соҳаи маорif мебошад, ки бо қишинҳои гуногун ҳамкориро ба роҳ мондааст ва Ҷумҳурии Тоҷикистон яке аз давлатҳои аъзои фаъоли ин созмони байналмилалӣ мебошад.

Дар фарҷом, ҷониҳо бо ҳуҷнӯдӣ иброз доштанд, ки ҳамеша омодаи ҳамкорӣ ва тақвияту вусъат ёфтани робитаҳои дучониба дар самти маорif ва ilm мебошанд.

Намояндаи Донишгоҳи Кембриҷ дар вазорат

21-уми октябри соли 2024 дар маҷлисҳои Вазорати маорif ва ilmi Ҷумҳурии Тоҷикистон воҳӯрии вазiri маорif ва ilm Лутфия Абдулхоликзода бо роҳбари бахши ҳамкориҳо дар соҳаи маорifi идораи баҳодиҳӣ ва матбуоти Донишгоҳи Кембриҷ Стефан Ричард Кинг доир гардид.

Дар воҳӯрии муовини вазiri маорif ва ilm иброз дошт, ки ҳамкориҳои Вазорати маорif ва ilm бо таҳқилии байналмилалӣ вазорат Амонулло Файзуллозода, директори Маркази барномаҳои байналмилалӣ Рамазон Одиназода ва ректори Донишкадаи ҷумҳурияни таҳмими иҳтинососи таҳсилоти манғӣ дар соҳаи маорif Наврӯз Мирзозода ҳамроҳӣ намуданд.

Муовини вазiri маорif ва ilm иброз дошт, ки ҳамкориҳои Вазорати маорif ва ilm бо таҳқилии байналмилалӣ вазорат Амонулло Файзуллозода, директори Маркази барномаҳои байналмилалӣ ишодаст ва умединорем, ки воҳӯрии имрӯза дар рушди муносибатҳои ҷониҳо ба амалишавии ҳадафҳо баҳорӣ ба даст овардани натиҷаҳои назаррас мусоидат ҳоҳад намуд.

Дар воҳӯрии мазкур масъалаҳои шуруи ҳамкории Вазорати маорif ва ilm ва Донишгоҳи Кембриҷ, сафарбар намудани ҷониҳои Британияни Кабир ба Тоҷикистон ҷиҳати гузаронидани тренингҳо барои мутахassisони тоҷик, баргузории семинарҳои омӯзишӣ барои омӯзгорони синҳои ибтидой ва миёнан умумӣ, ташкили курсҳои методологияи таълимӣ забони англисӣ ва фанҳои дақiq ҳамони шартии бастани шартнома бо Донишгоҳи Кембриҷ ҷиҳати сафарбар намудани донишҷӯён тарики квотаҳо матраҳ гардид.

Маркази матбуоти
Вазорати маорif ва ilmi Ҷумҳурии Тоҷикистон

АФКОР

Таъсири гурӯҳҳои ифротӣ ба тафаккури муҳочирони меҳнатӣ

Дорой ва кудрат ҳамеша ва дар ҳама замонҳо инсонҳоро ба худ ҷалб мекард. Аз даврони қадим то имрӯз инсонҳои ҷоҳатлаб бо роҳҳои гуногун даромади муфт ба даст меоварданд ва дар ин раванд миллионҳо инсони дигарро бадбахт месохтанд. Баъд аз зуҳуру нуғузи адёни муташаккил ашҳоси ҷоҳатлаб дарёфтанд, ки бо сўйистифода аз бовару эътиқоди мардум ба даст овардани қудрат ва даромади муфт бамаротиб осонтар аст. Метавон гурӯҳи бузурги одамони эътиқодмандро ба худ ҷалб кард ва аз ҷону моли онҳо барои расидан ба аҳдофи хеш истифода бурд. Аз ҳамон давра ин гурӯҳҳои бадкешу фурсатталаб ин имкониятро истифода бурданд ва мутаассифона, то ҳол истифода мекунанд. Онҳо дар ҳама замону макон фаъолият мебаранд ва раванди муҳочирати меҳнатӣ, ки дар ҷандид даҳсолаи оҳир афзоиш дорад, кори онҳоро осонтар намудааст. Мисоли равшани он ҷалби баъзе муҳочирони меҳнатии тоҷик ба ташкилоти террористику ифтирии ДИИШ мебошад.

Муҳочирати меҳнатӣ ба монанди дигар равандҳои иҷтимоӣ дар баробари манғиатҳо мушкилоти зиёде ҳам дорад. Ин раванд мухити маъмулии кору зиндагии афроди дар он воридшударо дигар намуда, аз як тараф, мачбур месозад, ки ҳунару кордонии худро сайқал дода, мавқеи худро дар қишиварҳои қабулкунандай муҳочирон мустаҳкам созанд, аз ҷониби дигар, афроде, ки иродай заифтар доранд, дар ҳоли рӯ ба рӯ гаштан бо мушкилоти барҳоста аз раванди мазкур тобоварӣ карда наметавонанд ва ба қумаки дигарон эҳтиёҷ пайдо менамоянд. Ин нотавониву эҳтиёҷот онҳоро ба сайди осоне барои гурӯҳҳои ифротии динӣ табдил медиҳад, ки намояндағони ин гурӯҳҳо бо роҳу усуҳрои муайян худро барои муҳочирон ҳамчун начотбахш муаррифӣ намуда, ба дили ин афроди ба нишонгирифтаи худ ҷой мегиранд. Онҳо ҳадафҳои шаҳсӣ ва гурӯҳии хешро доранд ва яқин аст, ки он начоти муҳочирони дар мушкилафтода нест, балки истифодай онҳо дар ростои расидан ба ҳадафҳои манғиатталабонаи худ мебошад. Онҳо тадриҷан бо таъсиррасониҳои гуногуни равониву ҷисмонӣ дар вучуди муҳочирон нафрата бадбинӣ нисбат ба дигарон ба вучуд оварда, сайди худро ба як асбоби ҷангии зидди дигарандон табдил медиҳанд.

Дар шароити бад қарор гирифтани як муҳочир ин оҳирин ҳалқа аз занчираи сабабҳоест, ки ў тӯъмаи гурӯҳҳои ифтирии мазҳабӣ мегардад. Пеш аз ҳама, мушкил дар тарбияи наврасону ҷавонон аст. Вакте инсон дар шароите ба ҷой мерасад, ки таъсири дину мазҳаб аз ҳад зиёд аст ва онҳое, ки дар дину мазҳаби ҳудаҳон нестанд, ҳамчун душману ҳаткор махсуб мешаванд, эҳтимолан дар вучуди ҷунин инсон нафрата бадбинӣ нисбат ба дигарон эҷод мегардад. Вай то дарачае ҳадди эътидолро аз даст медиҳад ва ба як мутаассиб табдил мейбад. Ба қавли файласуфи тоҷик Исимиддин Шарифзода, «як инсон вакте ба

ҷуз аз дидгоҳи худ дидгоҳи дигареро, ба ҷуз аз назари худ назари дигареро ба ҷуз аз бовари худ бовари дигареро ҳатто таҳаммули шунидан ва қазоват кардан надорад, ин ба он маъно аст, ки ин фард ҳадди эътидолро аз даст додааст. Вакте як инсон ҳадди эътидолро аз даст медиҳад, ўворид ба марзи ифроту тафрит мешавад». Бале, мутаассифона, як қисми қалони қӯдакону наврасони мо аз оила сар карда, зери таъсири саҳти тарбияи нодурусти ифротӣ-мазҳабӣ ва ҳуշкандешӣ қарор мегиранд, ки дар ҷомеа он қавитар мегардад. Ин якандиши мутлақ ба таҳаммулпазирӣ онҳо таъсири манғӣ мераsonad. Албатта, ин эҳсосоти манғӣ худ ба худ ва дар ҳама ҷо ҳувайдо намешавад ва ба дигарон зиён намerasonad, valeh on tuҳми nafratе nisbat ба dигарандешон дар vuchudi инсонҳои дар ҷунин шaroit bavoyasida mekorad va monesi rušdi farad va ҳudshinoosii onҳo megorad. Gurӯҳ-

танҳои онҳоро ислоҳ намояд. Дар ҷомеае, ки дар он ҳарфи муллои иртиҷои, ки ҷандид сатро аз худ кардааст, аз сухани як олимӣ зиёй бартарӣ дошта бошад, он гоҳ муллои ифротӣ ҳамчун нағоди ҷомеа қарор гирифта, бо ҳарфҳои пучи ҳурофоти худ магъзҳои ҷавононро олудаву нопок месозад ва онҳоро аз ҷаҳонбинии илмӣ махрум месозад, ки ин ба ҷомеа ҳатарзо ҳоҳад буд. Бале, мавқеи омӯзгору олимӣ donishmand dar ҷomeai mo solxoi oxiр pasttar shudast va taъsiri onҳo xelle kamtar az muballigoni dinu mazhab ast. Boz ham maktabu maorif nametavonad dar chunin sharoit vazifai ҷononi ҳudro, ki bosavod karDani navrasonu ҷavonon va vasay' karDani ҷaҳonbinii onҳost, ichro kunaD va ba mушкиloti chidD rӯ ba rӯ megorad. Dar naticha, yak қисми aҳolӣ besavodu tangnazar monda, sайдi osone baroи gurӯҳҳоi iFroti megarad.

амалиёт гузаронида, муҳочиронро ба худ ҷалб менамоянд ва аз ҷону моли онҳо сўйистифода намуда, пули ҳангут ба даст меоваранд.

Як сабаби дигари гаравидани бархе муҳочирони тоҷик ба қидаҳои динии гайрисуннатӣ ва умумan, ба ҷаҳонбинии динӣ-мазҳабӣ эҳсоси тарс мебошад. Маълум аст, ки дар раванди муҳочират ҳатарҳои зиёde дар pesh istodaanad ва ҳар як муҳочир bo onҳo rӯ ba rӯ megarad. Dar қišvarē, ki fasod ziyed boшад, vазъiyati muҳochiron badtar ast. Vakte ҳukuqi muҳochir ba tavri boyadu shoъyad xifz nameshavad, baroи vay ҳatarrhon vuchudiy ziyed megarand va tarс vuchudashro faro megrard. Dar chunin xohlat parvarda iFrotgarioni dinӣ, ki aсосашон tarс ast, dar beshtar mavrid rӯ ba mazhabzadagi meorad. Dигar in ba kuvvau қudratи ҷomеoni камтар rabt dorad. Ba қavli Arthur J. Westermayr: «Шуҷоат, ki dar mukobiili tarс meistad, ba du қism, яне, ҷismoni va rawoniy chudo meshavad. Як қas metavonad ruhan daler boшad, valeh chisman tarсу va musallam ast, ki shahsi chisman bukvvatu daler dar sharoiti muайян metavonad ruhan xelle tarсу boшad. Ҳеч инсоне dar baroibari ҳama chiz notars буда nametavonad». In ast, ki novobasta az kuvvavu қudratи ҷismoni, muҳochiron dar baroibari ҳatarrhon peshomada dar rafti muҳochirat ba tarс va xohlati noumedi гириftor shuda, tibki odati derina ba dinu gurӯҳҳоi mazhab rӯ meovarand. Gurӯҳҳоi iFroti az in sўyistifoda karda, bo ҳarchi kamtarin sайдi ҳudro ba dast meorand. Ҳamin tariq, tarс ba yeke az omilhoi aсоси gaравидани muҳochiron ba ҷunin gurӯҳҳоi iFroti tabdil ёftaast.

Ravonshinoson ба in nazaran, ki bunodi aqoidi dinӣ dar barovarda karDani orzuҳost. In ast, ki dar xohlati гириftor shudani muҳochiron ba mушкиloti tabiiyu sunъi гaравishi onҳo ba iFrotgarioni mazhab ziyedtar gashata, tamoyoli onҳoro ba sўyi muballigoni gurӯҳҳоi iFroti beshtar mесозад. Onҳo orzu ба tavri muъizzizanok baromadan az in sharoiti badro dorand va gurӯҳҳоi iFroti dinӣ dar navbati xeshbo roҳu usulxoi asrho sanqidashuda, miёni muҳochiron korbarӣ namuda, yak қismi onҳoro ba қiдаҳoи gaiyrisunnatiyu aglab iFroti xesh ҷalb mесозand. In muҳochironi dar domi gurӯҳҳоi iFroti aftoda va ba istiloҳi «magzshuiшuda» barandavu paҳnkunanda akiдаҳoи gaiyrisunnatiyu mamnuи onҳo gashata, baroи muҳochironi digar ba ja manbai ҳatarrhon mubaddal megarand. Ҳattno bâldi ba Vatan bargashtan chunin magzshuiшdagon dar oila xud va dar ҷomea tablibot burda, mушкиlosiyei menamoyand. Maxsuson, oilaҳoi onҳo dar in ravand ranchi ravonivu ҷismoni beshtar mebinand. Zanҳo dar in ravand az ҳama osibazir xastand.

(Davom dorad)

Mehr СОБИРИЁН,
najixshigarg

ҳои ифтирии фурсатталаб инро медонанд ва ҳамеша дар пайи сабzonidani on va ba istiloҳi «ҳosil гiriftan» ҳastand. Goҳo dar shabakaҳoi iҷtimoiyin iFroti megorand, onҳo bo ҳar gurӯhi insonҳo muносibati aloҳida menamoyand va dar satxi donishu fahmiши onҳoro muносibato roҳandozӣ menamoyand. In ast, ki na tanҳo muҳochironi dar mушкиl гiriftorshuda va maъnoshuda ba domi ҷunin gurӯhhо meafghan, balki dar bâzze xohlatxo afrodde ba ҷunin gurӯhhо pайваст mешavand, ki dar koru faъoliyat to daraqae muvaqqaf буда, muҳtochi kase nestand. Ҳattno afrodi sarvatmunde pайдо mешavand, ki ba ҷunin gurӯhhо pайvast shuda, amalieti onҳoro mablaguzorӣ menamoyand. In niшon medihad, ki jaғon қišri muҳochironi az taъsirguzori gurӯhhо iFroti mazhab ziyedtar gashata, tamoyoli onҳoro ba sўyi muballigoni gurӯhhо iFroti beshtar mесозад. Onҳo orzu ба tavri muъizzizanok baromadan az in sharoiti badro dorand va gurӯhhо iFroti dinӣ dar navbati xeshbo roҳu usulxoi asrho sanqidashuda, miёni muҳochiron korbarӣ namuda, yak қismi onҳoro ba қiдаҳoи gaiyrisunnatiyu aglab iFroti xesh ҷalb mесозand. In muҳochironi dar domi gurӯhhо iFroti aftoda va ba istiloҳi «magzshuiшuda» barandavu paҳnkunanda akiдаҳoи gaiyrisunnatiyu mamnuи onҳo gashata, baroи muҳochironi digar ba ja manbai ҳatarrhon mubaddal megarand. Ҳattno bâldi ba Vatan bargashstan chunin magzshuiшdagon dar oila xud va dar ҷomea tablibot burda, mушкиlosiyei menamoyand. Maxsuson, oilaҳoi onҳo dar in ravand ranchi ravonivu ҷismoni beshtar mebinand. Zanҳo dar in ravand az ҳama osibazir xastand.

Azbaski tačribai gurӯhhо iFroti dar omӯzishi kurboniёni eҳtimoliyin ҳud ziyed буда, roҳu usulxoi ҳazorsola takmilfettarо iFroti megorand, onҳo bo ҳar gurӯhi insonҳo muносibati aloҳida menamoyand va dar satxi donishu fahmiши onҳoro muносibato roҳandozӣ menamoyand. In ast, ki na tanҳo muҳochironi dar mушкиl гiriftorshuda va maъnoshuda ba domi ҷunin gurӯhhо meafghan, balki dar bâzze xohlatxo afrodde ba ҷunin gurӯhhо pайvast mешavand, ki dar koru faъoliyat to daraqae muvaqqaf буда, muҳtochi kase nestand. Ҳattno afrodi sarvatmunde pайдо mешavand, ki ba ҷunin gurӯhhо pайvast shuda, amalieti onҳoro mablaguzorӣ menamoyand. In niшon medihad, ki jaғon қišri muҳochironi az taъsirguzori gurӯhhо iFroti mazhab ziyedtar gashata, tamoyoli onҳoro ba sўyi muballigoni gurӯhhо iFroti beshtar mесозад. Onҳo orzu ба tavri muъizzizanok baromadan az in sharoiti badro dorand va gurӯhhо iFroti dinӣ dar navbati xeshbo roҳu usulxoi asrho sanqidashuda, miёni muҳochiron korbarӣ namuda, yak қismi onҳoro ba қiдаҳoи gaiyrisunnatiyu aglab iFroti xesh ҷalb mесозand. In muҳochironi dar domi gurӯhhо iFroti aftoda va ba istiloҳi «magzshuiшuda» barandavu paҳnkunanda akiдаҳoи gaiyrisunnatiyu mamnuи onҳo gashata, baroи muҳochironi digar ba ja manbai ҳatarrhon mubaddal megarand. Ҳattno bâldi ba Vatan bargashstan chunin magzshuiшdagon dar oila xud va dar ҷomea tablibot burda, mушкиlosiyei menamoyand. Maxsuson, oilaҳoi onҳo dar in ravand ranchi ravonivu ҷismoni beshtar mebinand. Zanҳo dar in ravand az ҳama osibazir xastand.

ТАЙЁРӢ

Рофун: аз омодагӣ ба фасли зимистон то мушкилоти norasosiи kitobҳoi darсӣ

Muassisahoi taъlimiи шаҳri Rogun ба давраи tiromoҳu зимистон омодаанд. Sarmutahassisi shubъaii maorifi шаҳri Rogun Mahmadshariф Қodirov dar suxbat ba mo ittiloъ dodd, ki dar шаҳri Rogun vobasta ba iчroi қarori Ҳukumatи Чumхuriy Tocikiston «Dar boraи sari vaqt omoda namudani soxaҳoi iкtsisodiёт va iҷtimoiyti chumxurӣ boroи faъoliyati muntazam va samarabahsh dar davraи tiromoҳu зимистoni solҳoi 2024-2025» naқshaи chorabinikhoi makсадnok roҳandozӣ garida, dar

acosisi on muassisahoi taъlimi bo 446,5 tonna angish, 223,5 metri kubiy ҳezumi hushk va 2320 liter sūziшvori дизel tаъmin garida, naқsha purra iprovoz.

Mawṣuf dar idoma қайд karд, ki soli ҷorӣ dar шаҳri Rogun muassisasi taҳsiloti ibtidioi №41-i Ҳamoati dehoti Cicharov tаъmir va aznavsorӣ garidid va ba muassisasi taҳsiloti umumi аcosisi tаъmir tаъmir гарida, dar on 4 sifxonaи

ilovagӣ soxta shud. Dar Ҳamoati dehoti Қalъai Nav boшad, soxtoni muassisasi taҳsiloti tomaktabi va tаъmiri binoi xonaи bachaҳoi шаҳri Rogun anҷom ёft.

Bo tаъkidi M. Қodirov, dar aksar muassisahoi taъlimi norasosi kitobi darсӣ ba moshoxida mera-sad. Eҳtiёzoti muassisahoi taъlimi ba kitobҳoi darсӣ 10345 nusxaro tаъkild mediahd.

Xurshed AЗIZOVA,
«Omӯzgor»

СИТОИШ

Яке аз мушкилоти чаҳони пуртазоди муосир терроризму экстремизм махсуб меёбанд, зеро ин раванди хатарзо тамоми чомеаи чаҳониро ба ташвиш оварда, зехну тафаккури насли наврас ва ҷавонони гумроҳро заҳролуд намудааст. Фаъолияти неруҳои террористиву экстремистӣ бо рӯшиди техникуву технологияи муосир вусъат ёфтааст ва ин ғурӯҳҳои таҳрибкор бо роҳҳои гуногун меҳоҳанд ҷавонону на-вrasонро ба доми ҳуд кашанд ва ба суханҳои пучу бепоя ҳаёти онҳоро барбод диханд. Барои расидан ба ҳадафҳои нопоки ҳеш ин ғурӯҳҳо аз ҳеч воситае рӯ намегардонанд ва бо қушторҳои бераҳмонан инсонҳои бегуноҳ чомеаи чаҳониро дар ҳолати тарсу ваҳм қарор додаанд. Имрӯз тавассути воситаҳои аҳбори омма огоҳ мегардем, ки дар гӯшаву канори ҷаҳон амалҳои террористӣ ба вуқӯъ мепайван-данд ва ҳазорон нафар бар асари ин амалҳои

Ба қадри сулҳу вахдат расем

ваҳшиёна ба ҳалоат мерасанд. Ин ҳама таҳаввулу дигаргуниҳо ва хатари терроризму экстремизм моро водор менамояд, ки ҳар ҷой бештар дар масъалаи баланд бардоштани сатҳи таълиму тарбияи насли наврас талош намоем ва онҳоро дар рӯхияи ҳудшиносӣ ҳудогоҳӣ ва расидан ба қадри сулҳу субот тарбия намоем.

Асосгузори сулҳу вахдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомали Раҳмон дар ҳар як суханронии ҳеш аз минбарҳои бонуфузи ҷаҳонӣ аз хатарҳои терроризму экстремизм ёдовар шуда, дар мулоқот бо мардуми қишинвар пайваста зикр мекунанд, ки наврасону ҷавононро дар рӯхияи ҳудшиносӣ ҳудогоҳии миллӣ, арзишҳои милливу умумибашарӣ ва дар заминай донишҳои муосир тарбия ва ба камол расонем ва бо терроризму экстремизм дастаҷамъона мубориза барем ва амалҳои номатлубро зина ба зина решакан намоем. Пешвои миллат, муҳтарам Эмомали Раҳмон дар Паёми ҳеш ба Мачлиси Олии мамлакат (28.12.2023) таъқид карданд: «Вазъи мурakkabу ташвишовари минтақа ва ҷаҳон, аз ҷумла, торафт шиддат гирифтани раванди азnavtaksimkunii дунё, яроқнокшавии бошитоб, «ҷангӣ сард», таҳдиду хатарҳои муосир – терроризму экстремизм, қочоқи силоҳ, ҷиноятҳои киберӣ ва дигар ҷинояткориҳои муташakkili фаромилӣ моро водор месозад, ки барои таълимин намудани амнияти мудофиавии қишинvaron

тадбирҳои иловагӣ андешем».

Мусаллам аст, ки ҷаҳон дар ҳолати мурakkabtār қарор дорад ва дар ин вазъи хатарzovу фоҷeабор рисолати аҳли маорif, баҳусус, устодону омӯзгорон боз ҳам бештар мегардад. Аз ин рӯ, бояд онҳо фаъолияти ҳешро дар самти таълиму тарбия тақвият баҳшанд. Зеро танҳо дар ҳолати расидан ба қадри сулҳу субот ва истиқололи милли мамлакат рушду пешрафт менамояд. Маълум аст, ки Тоҷикистон дар оғози солҳои соҳибиқиёлӣ гирифтари ҷангӣ шаҳrvandӣ гардид, ки он хисороти зиёди ҷониву молӣ ба бор ҷавониҳо буд. Раванди таъмиини вахдати комилроҳи пурпечутобу мушkil буд ва дар ҳамин марҳалai барои давлату миллат тақдирсоз Пешвои миллат, муҳтарам Эмомали Раҳмон бо часорату ҳиради азали тавонистанд қишини гарқшудai мамлакатро начот баҳшанд,

ЗАБОНОМӮЗӢ

Муҳовараи муҳтасари забонҳои тоҷикиӣ, русӣ ва англisiӣ

(Барои омӯзгорону ҳонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнав умумӣ (синѓҳои 5-11), устодону доњишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёнави махсус, олии касбӣ ва кормандони соҳаи маорif ва илм)

Тоҷикиӣ	Русӣ	Англисӣ	Ово-навишт
ДАР КИТОБХОНА – В БИБЛИОТЕКЕ – IN THE LIBRARY			
Шумо қадом навъи китобҳоро меконед?	Какие книги Вы читаете?	What kind of books do you read?	[wɒt kaind ɒv boks du: ju: ri:d]
Номи китоб чист?	Как называется книга?	What is the name of the book?	[wɒt ɪz ði: neim ɒv ði: buk]
Оё шумо корти китобҳона доред?	У Вас есть читательский билет?	Do you have a library card?	[du: ju: hæv a 'laibrəri ka:d]
Оё шумо номи муаллиф, унвон ва нашрияро медонед?	Вы знаете имя автора, название и издательский дом?	Do you know the name of the author, the title, and the publishing house?	[du: ju: nəo ði: neim ɒv ði: 'ɔ:θə, ði: taɪtl, ænd ði: 'rɒbl̩ɪʃn haʊs]
Лутфан, онро пур кунед	Пожалуйста, заполните его	Please, fill it in.	[pli:z, fil it in]
МУБОДИЛАИ АСЬОР - ОБМЕН ВОЛЮТ - CURRENCY EXCHANGE			
Наздиктарин ... кӯчост?	Где находится ближайший ...?	Where is the nearest ...?	[weər ɪz ðə 'niərist]
- бонк	- банк	- bank	[bæŋk]
- нуқтаи мубодила	- обменный пункт?	- exchange office?	[ɪks'ʃeɪndʒ 'ɒfɪs]
Ман меҳоҳам долларро ба ... иваз кунам.	Мне надо обменять доллары на ... кунам.	I want to exchange dollars for ...	[aɪ wənt tu: iks'ʃeɪndʒ 'dɒləz fo:]
- евро	- евро	- euro	[ju:ərəʊ]
Дар кучо ман метавонам бо қурби асъор шинос шавам?	Где я могу ознакомиться с курсом валют?	Where can I find the exchange rate?	[weə kæn aɪ faɪnd ði iks'ʃeɪndʒ reɪt]
Ин ҷо каме намерасад.	Здесь немного не хватает.	It is not quite enough.	[ɪt ɪz nɒt kwɔ:t ði'nɒf]
Ин ҷо пул зиёд аст.	Здесь лишние деньги.	This is too much.	[ðɪs ɪz tu: mʌʃ]
Лутфан, як маротиба дигар санҷида бинед.	Проверьте ещё раз, пожалуйста.	Check up once more, please.	[fɛk ʌp wʌns mɔ: pli:z]
Лутфан, корти пластикии маро гиред	Пожалуйста, возьмите мою (пластиковую) карту.	Here is my plastic card.	[hɪər ɪz mai 'plæstɪk ka:d]
Ман бо ҳуд ҳамаи 5 доллар дорам.	У меня с собой только 5 долларов.	I have only 5 dollars on me.	[aɪ hæv 'əʊnlɪ 5 'dɒləz ɒn mi:]
Ман пули майдо надорам.	У меня нет мелочи.	I have no change.	[aɪ hæv nɒu 'ʃeɪndʒ]
Ман бояд каме пул (маблаг) қарз гирам.	Мне придется взять взаймы немного денег.	I have to borrow some money.	[aɪ hæv tu: 'bɒrəʊ sam 'mʌni]
Мутаассифона, тамоми пулхоямро дар хона гузаштаам.	К сожалению, я оставил дома все свои деньги.	Unfortunately, I've left all money at home.	[ʌn'fɔ:ʃnli, aɪv left ə:l 'mʌni æt həʊm]
Оё ман ба шумо кӯмак карда метавонам?	Чем могу Вам помочь?	What can I do for you?	[wɒt kæn aɪ du: ðo: ju:]
Мехостам доллари амрикоиро ба сомонӣ иваз намоям.	Я бы хотел обменять американские доллары на сомони.	I'd like to exchange US dollars into somoni.	[aɪd laɪk tu: iks'ʃeɪndʒ ju: 'es 'dɒləz 'ɪntu: somoni]
Лутфан, гиред.	Пожалуйста, возьмите.	Here you are.	[hɪə ju: a:]

(Давом дорад)

СОЗАНДАГӢ

Хучанд: бунёди 4 иншооти соҳаи маорif

Баҳшида ба 35-солагии Истиқололи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шаҳри Хучанд соҳтмони бинои иловагии гимназияи №1 идома дорад. Бо назардошти зиёд гардидани шумораи ҳонандагон зарурати бунёди бинои иловагӣ дар назди гимназияи №1 ба миён омад.

Дар муассисаи таълими дар баст зиёда аз 3100 ҳонанда ба таълиму тарбия фаро гирифта шуда, ба онҳо 102 омӯзгор дарс медиҳад.

Дар накши бинои иловагӣ тамоми шароиту имконият, аз ҷумла, утокҳои барҳавои таълимӣ, синѓҳои фанӣ, ошхона ва толори варзишӣ барои 2000 ҳонанда пешбинӣ шудааст.

Дар нуҳ моҳи соли равон дар шаҳри Хучанд 4 иншооти соҳаи маорif соҳта, ба истифода дода шуд.

Дар ин давра дар вилояти Сугд 52 иншооти соҳаи маорif бо 7975 ҷои нишаст мавриди истифода қарор гирифтааст.

БА ТАЙСИСИ КОМИССИЯИ ОЛИИ АТТЕСТАЦИОННИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ЧУМХУРИИ ТОЧИКИСТОН 10 СОЛ ПУР ШУД

OFO3

Таърих гувоҳ аст, ки дар тӯли асрҳо фарзандони фарзонаи миллати тоҷик барои соҳибиستиклолии хеш бо аҷнабиён муборизаи беамон бурда, дар ҳифзи арзишҳои маънавӣ ҷонбозихои зиёде кардаанд. Боиси ҳушнудист, ки 9 сентябри соли 1991 Ҷумҳурии Тоҷикистон Истиқлоли давлатӣ ба даст овард ва ба бунёди давлати демократӣ, дунявӣ ва ҳуқуқбунёд асос гузошт. Мутаассифона, бо ба даст овардани истиқлол Тоҷикистон бо дасисай душманони доҳиливу ҳориҷӣ гирифтори ҷангӣ шаҳрвандӣ гардид, ки он ба тамоми соҳаҳои ҳоҷагии ҳалқ зарари зиёди моддиию маънавӣ ба бор овард; тамоми соҳторҳои давлатӣ фалаҷ гашта, аксари корхонаҳо аз фаъолият бозмонданд. Дар ин миён, як идда донишмандон ва шаҳсиятҳои маъруфи илму фарҳанги ватанӣ низ мамлакатро тарқ карданд. Дар чунин шароити мушкилу ҳатарзо ҳёҳи низоми давлатдорӣ ва соҳторҳои давлатӣ, ҳамзамон, фаъол гардонидани корхонаҳои саноатӣ кори басо душвор буд.

Хушбахтона, бо баргузории Ичло-
сия XVI Шурои Олии Чумхурии Точи-
кистон ва ба вазифаи раиси Шурои
Олии Чумхурии Тоҷикистон интихоб
гардидани муҳтарам Эмомали Рахмон
тақдири давлату миллат равшан шуд.
Сиёсати хирдамандонаву сулҳофарии
Пешвои миллат, муҳтарам Эмомали
Рахмон боис шуд, ки дар як муддати
начандон тулонӣ сулҳу субот дар киш-
вар таъмин гардад ва тамоми соҳторҳои
Давлату Ҳукumat баркарор шуда, икти-
садиёти мамлакат тадриҷан рушду ин-
кишиф ёфт. Дар ин миён, маориф ва
ilm ба ҳайси соҳаҳои афзалиятнок па-
зирауфта шуданд ва төъоди коллечу до-
нишкада ва донишгоҳу академия ва
институтҳои тадқиқотию илмӣ бамаро-
тиб зиёд гардиданд.

Дар оғози сохибистиқлол Пешвои миллиат, мұхтарам Емомалі Раҳмон аз вазыи өвек өт мушкилоти низоми аттестатсияи кадрҳои илмӣ ва илмӣ-омӯзгории таҳассуси олӣ хуб оғаҳ гардиданд. Аз ин рӯ, бо мақсади рушди илми ватанӣ ва бартараф намудани мушкилоти ин соҳаи ҳаётан мухим Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таъсиси Муассисаи давлатии «Комиссияи олии аттестатсияни назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» (12 августи соли 2014, №255) ба тасвиг расид, ки он дар ҳаёти илмӣ ва фарҳангии кишвар як рӯйдори фарҳабашту таъриҳӣ ба хисоб меравад. Айни ҳол дар Комиссияи олии аттестатсияни назди Президенти Тоҷикистон 3 шӯбайи аттестатсионӣ, 15 шурои эксперти ва дар ҷумҳурӣ 79 шурои диссертатсионӣ фаъолият мекунанд. Ҳамзамон, зиёда аз 50 мачаллаи илмии муассисаҳои доҳил ва 4 мачаллаи илмии муассисаҳо аз хориҷи кишвар ҳамчун тақризшаванди КОА ба қайд гирифта шудаанд.

Такмили санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ

Маълум аст, ки омили асосии фаъолияти бомароми дилҳоҳ соҳа ба низом даровардани низоми ҳуҷҷатгузорӣ ба ҳисоб меравад. Бо ин мақсад, дар муҳлати шаш моҳ санадҳои мөъёрию ҳуқуқӣ тартиб дода шуда, Низомномаи Муассисай давлатии «Комиссияи олии аттестацИонии назди Президенти Чумхурии Тоҷикистон» барои тасдиқ пешниҳод гардид. Ҳамин тарик, бо Фармони Президенти Чумхурии Тоҷикистон «Дар бораи масъалаҳои Муассисай давлатии «Комиссияи олии аттестацИонии назди Президенти Чумхурии Тоҷикистон» (аз 17 июни соли 2015, №504) бо мақсади таъмини эҳтиёҷоти чумхурӣ ба қадроҳи илмӣ низомнома ва соҳтори муассиса тасдиқ ва ҳуқуқу вазифаҳои комиссия муқаррар карда шуд. Дар асоси низомнома соҳтори комиссия аз раис, муовини раис, котиби илмӣ, шуъбаи аттестацИонии илмҳои табиий-риёзӣ ва техникӣ, шуъбаи аттестацИонии илмҳои тиббӣ, байторӣ,

ПЕШРАФТИ ИЛМ – ОМИЛИ АСОСИИ

**Сухан аз фаъолияти Комиссияи олии аттестатсионии
назди Президенти Чумхурии Тоҷикистон**

фарматсевті ва аграрій, шуъбаи аттестаціонни илмҳои ҷамъиятий-гуманистарӣ ва шуъбаи ташкилий-молиявӣ ва ҳукуқ иборат буд.

Дар ибтидо, бинобар набудани тач-рибаи амалӣ дар самти аттестатсияи кормандони илмӣ ва илмӣ-омӯзгории таҳассуси олий, роҳбарияти комиссия ба мушкилиҳои зиёд рӯ ба рӯ гардианд. Пеш аз ҳама, ташкили дастгоҳи корӣ ва ҷалби мутахassisони соҳибтаҷрибаву кордон зарур буд. Дар ин ҷода, корҳои зиёде ба анҷом расонида шуда, барои кор дар соҳтори муассиса мутахassisони самтҳои муҳталиф, ки дар низомии илму маориф таҷрибаву малакаи ғанӣ доштанд, ҷалб гардианд.

Барои ба роҳ мондани низоми аттестатсиияи кадроҳи илмӣ ва илмӣ-омӯзгории таҳассуси олӣ, пеш аз ҳама, зарур буд, ки пояҳои меъёрии ин низом коркард шавад. Дар зимн, бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Низомномаи намунавӣ оид ба шурои диссертационӣ ва Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор) (аз 26 ноябрри соли 2016, №505) тасдиқ гардиданд. Зимнан, бояд ёдоварӣ шуд, ки тасдики ин санадҳо барои бозшудани равзанае дар илми муосири тоҷикӣ, аз ҷумла, таъсиси шуроҳои диссертационӣ аз рӯйи ихтиносҳои мухталиф, дарёғати дараҷа ва унвонҳои илмӣ, эътироф ва баробарзарии дипломҳои

Метавон гуфт, ки марҳала ба марҳала низоми ҳуҷҷатгузорӣ дар Комиссияи олии аттестацисионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон такмил ёфт ва имкони мусоид ҷиҳати ҳимояии рисолаҳои илмӣ фароҳам оварданд.

Таъсиси ихтисосҳо ва фаъолияти шуроҳо

Мусаллам аст, ки фаъолияти Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Чумхурии Тоҷикистон ба фаъолияти шуроҳои диссертатсионии назди мактабҳои олии қасбии қишвар ва институтҳои илмию таҳқиқотӣ иртиботманд мебошад. 26 октябри соли 2017 аввалин шуроҳои диссертатсионӣ дар назди муассисаҳои илмӣ ва таҳсилоти олии қасбии қишвар таъсис дода шуданд. Аз ҷумла, дар назди Институти фалсафа, сиёsatшиносӣ ва хукуки ба номи А.Баҳоваддинови АИ ҶТ (6D050200—Сиёsatшиносӣ, 6D050100—Сотсиология), Институти иқтисодиёт ва демография АИ ҟТ (6D051000—Идоракунни давлатӣ ва маҳаллӣ, 6D051800—Идоракунни лоиҳаҳо), Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (6D060700—Биология), Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (6D012100—Забон ва адабиёти тоҷик дар мактабҳои таҳсилоти гайритоҷӣ, 6D012200—забон ва адабиёти рус дар мактабҳои таҳсилоти гайрируսӣ), Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (6D02-0500—Филология, 6D021000—Филология ҳориҷӣ, 6D050400—Рӯзноманигорӣ), Донишгоҳи давлатии Ҳуҷанд ба номи Б.Ғафуров (6D050600—Иқтисодиёт), Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон (6D050600—Иқтисодиёт). До-

нишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёҳ сати Тоҷикистон (6D050600-Иқтисодӣ) ва Доғишкадаи таҳсилоти бाबудиди дипломии кормандони соҳаи таңдурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон (6D110100-Тиб (14.01.14 – данониши пизишкӣ). Ва давоми соли 2017 бо қарорҳои даҳлдори раёсати комиссии 32 шурои диссертационӣ аз рӯйи самту равия ва ихтиносҳои илмии гуногун, аз ҷумла, дар самти илмҳои ҷамъиятӣ гуманитарӣ 17 шуро, дар самти илмҳои табииӣ-риёзӣ ва техникиӣ 10 шуро ва дар самти илмҳои тиббӣ, байторӣ, фарматсевтӣ ва аграрӣ 5 шуро таъсис дода шуданд.

Хамчунин, дар комиссияи олии атестацисонии назди Президенти Чумхурии Тоҷикистон дипломҳои дараҷаи илмии доктори илм ва номзади илми олимони тоҷик, ки дар кишварҳои ҳориҷӣ, аз ҷумла, кишварҳои Лоҳистон, Словакия, Қирғизистон ва г. ба даст оварда буданд, эътироф ва баробарарзиш карда мешаванд. Дар маҷмуъ, расмиёти баробарарзиш нисбат ба ду дипломи дараҷаи илмии доктори илм ҳафт дипломи дараҷаи илмии номзади илм ва ду дипломи дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтинос анҷом дода шуд. Ин довталабон солҳои қаблӣ дар шурӯҳои диссертацисонии давлатҳои ҳориҷӣ рисолаҳои илмии ҳудро ҳимоя карда, соҳиби дипломи дараҷаи илмӣ гардида буданд. Бостаъиси комиссия имкон фароҳам омада, ки ин дипломҳо дар ҳудуди ҷумхурӣ эътироф ва баробарарзиш дониста шаванд.

Дар баробари ин, шиносномаи ихтиносҳои самти илмҳои хукуқшиносӣ таҳсилот, химия, иқтисодиёт, таъриҳи қишоварзӣ, тиб, фалсафа, дар маҷмуъ 88 шиноснома тасдиқ карда шуда, муқаррар гардид, ки минбаъд фаъолияти шуроҳои диссертатсионӣ қатъӣ аз рӯйи ин шиносномаҳо ба роҳ монда шаванд.

Шоистай таъқид аст, ҳоло дар назди муассисаҳои илмӣ ва таҳсилоти олии касбии кишвар 79 шуори диссертатсионӣ таъсис дода шудаанд, ки дар онҳо аз рӯйи зиёда аз 190 ихтисоси анъанавӣ ва 190 ихтисоси доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисос диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаҳои илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисос, номзади илм ва доктори илм қабул ва баррасӣ мешаванд.

**Пешвой миллат ва фъолиятии
бавусъати Комиссияи олии
аттестатсионӣ**

Бояд қайд кард, ки нақши Пешвой миллиат, муҳтарам Эмомали Рахмон дар пешрафти илми тоҷик бориз мебошад. Зеро маҳз бо талошу иродай Сарварӣ давлат Комиссия олии аттестацисонии назди Президенти Чумхурии Тоҷикистон таъсис дода шуд ва фаъолияти он марҳала ба марҳала такмилу инти кишлоф ёфт. Аз ин чост, ки раванди тайёр намудани кадрҳои илмӣ дар кишвар ба низом дароварда шуд ва ба таҳқику пажуҳиш машгул гардидаани ҷавонони зиёди лаёқатманд мусоидат кард. Мусаллам аст, ки ба раванди тайёр кардани кадрҳои илмӣ ва илмӣ-техникии таҳассуси олии воҳӯрии Асосӣ гузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвойи миллиат, Президенти кишвар, муҳтарам Эмомали Рахмон 18 марта соли 2020 тақони ҷиддӣ баҳшид. Пешвойи миллиат дар суханронии хеш дурнамои рушди илм, маориф, беҳтар намудани омӯзиши илмҳои табиатшиносӣ ва ризёвиши дакигӣ ташаккути тафаккури техникии

минбъдаи илм ва робитай он ба
истехсолот таъкид доштанд.

Воќеан, то суханронии Сарвари давлат ва вохӯриашон бо зиёёни кишвар, ба диссертатсиянависӣ даст задани хидматчиёни давлатии сатҳҳои гуногун як навъ характеристики оммавӣ пайдо намуда буд. Хушбахтона, бо ба тасвиг расида ни Амри Президенти Чумхурии Тоҷикистон аз 27 августи соли 2021, №АП-98 оид ба «Тартиби додани розигӣ ба шахсони мансабдори давлатии ҳокимиюти давлатӣ ва хизмати давлатӣ барои таълиф ва химояни диссертатсия» ин раванд танзими худро ёфт.

Роҳбари давлатро он масъала нигарон кардааст, ки «... чавонони мо ба таҳқиқи илмҳои дақиқ, табиатшиносӣ ва риёзӣ кам таваҷҷӯз зоҳир мекунанд, зеро дар доираи илмҳои зикршуда омода кардан рисолаҳои илмӣ ва гузаронидани корҳои озмоишӣ дониши муқаммалу бунёдиро талаб мекунад. Махз бо ҳамин сабаб муҳаққиқони чавони мо худро аз таҳқиқи илмҳои бунёдӣ канор мегиранд ва ин аст, ки солҳои охир мо ягон қашфиёти илмии бунёдӣ, ки чавобгӯи талаботи ҷоизаҳои сатҳи ҷаҳонӣ бошад, пешниҳод накардем». Вокеан, нигаронии Пешвои миллат ҷой дорад ва он саривақтист. Аз шумораи умумии диссертатсияҳои то имрӯз химояшуда дар шуроҳои диссертатсионии комиссия танҳо 330 диссертатсия дар самти илмҳои табиӣ-математикий ва техникий мебошад, ки 21%-ро ташкил медиҳад.

Аз ин рӯ, бо мақсади беҳтар намудани фаъолияти шуроҳои диссертатсионӣ дар самти илмҳои бунёдӣ аз ҷониби Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон корҳои зиёде анҷом дода шудаанд. Аз ҷумла, бо мақсади ислоҳи камбуҷиду беҳсозии сифати корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ, таъмини шаффоғият ва баҳогузории воқеъбинонаи таҳқиқоти диссертатсионӣ фаъолияти шуроҳои экспертии самти илмҳои математика, меҳаника ва информатика; химия, технологияи химиявӣ ва металлургия; заминшиносӣ; техника ва технология; физика ва астрономия; биология ва экология; кишоварзӣ ва ветеринарӣ; таҳсилот; забоншиносӣ, адабиётшиносӣ, рӯзноманигорӣ ва тарҷумонӣ; таъриҳ, мардумшиносӣ ва бостоншиносӣ; фалсафа, сотсиология ва сиёsatшиносӣ; ҳукуқшиносӣ ва иқтисодиёту соҳибкорӣ бознигарӣ гардида, ба ҳайати онҳо олимнуни коршиносони варзида ва шинҳоҳан кинҷаварӣ карда шуданд.

Дар баробари ин, соли 2024 расмиёти азнавбакайдгирии мачаллаҳои илмӣ бо максади истифодали таҷрибаи муассисаҳои пешсаф ҷиҳати ворид наਮудани мачаллаҳои илмӣ ба яке аз маҳзанҳои байналмилалии реферативӣ ва низомҳои иқтибосоварӣ (Web of Science, Scopus ва ғ.), дақиқ намудани ихтиносҳо ва ғ. амалий гардида, то имрӯз 36 мачаллаи илмӣ аз нав бакайд гирифта шуда, 7 мачаллаи илмӣ ба феҳрист ворид карда шуд. Илова бар ин, мачаллаи илмӣ-байналмилалии «Фурӯги илм»-и Комиссияи олии аттестацисионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мачаллаи илмии «Education. Quality Assurance (таҳсилот, сифат кафолат)»-и Агентии мустакилии аккредитатсия ва рейтинг (НААР) (ISSN 2617-0493) ба Феҳристи мачаллаҳои (нашрияҳои) илмии тақризшаванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид карда шуда.

Комиссияи олии аттестацисонии назди Президенти Чумхурии Тоҷикистон бо мақсади амалигардонии дастурӯи супоришҳои Пешвои миллат, Президенти Чумхурии Тоҷикистон, мухтарам

РУШДИ ИҚТИСОДИЁТИ КИШВАР

Эмомалӣ Раҳмон дар самти химояи сарвати зеҳни олимону пажуҳишгарони мамлакат, шаклгирӣи пуррао мустақими илми тоҷик, бартараф намудани мушкилоти химояи корҳои илмӣ ва тайёр намудани кадрҳои илмӣ, яъне, пешбуруди низоми аттестатсияи кормандони илмӣ ва илмию техникии таҳассуси олий мунтазам тадбирҳои муасисро роҳандозӣ менамояд.

Маълум аст, ки Пешвои миллат мунтазам бо ахли илму маориф мулоқот ва суханронӣ анҷом медиҳанд, ки дар онҳо вазъи илми тоҷик баррасӣ мегардад ва вазифаҳои мушаҳҳас ҷиҳати бартараф намудани мушкилоти мавҷуда ироа мегардад. Ба ин мазмун, Пешвои миллат дар воҳӯйӣ бо ахли илм ва маорифи кишвар (30 майи соли 2024) ба таври мушаҳҳас вазъи имрӯза ва дурнамои илми кишварро бо далелҳои мушаҳҳас баррасӣ карданд. Масъалаҳои аз ҷониби Пешвои миллат, мухтарам Эмомали Рахмон доир ба паст будани сатҳу сифати корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ, норасони кадрҳои илмӣ дар самти илмҳои дақиқ, табиӣ ва риёзӣ, фаъолияти нигаронкунандай муқарризиони расмӣ, муассисаҳои пешбар, мувофиқ набудани мавзуъҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ ба талаботи барномаҳои давлатӣ ва ҳадафҳои Стратегияи миллӣ ва дигар муаммоҳои чойдошта дар фазои илмии кишвар қайд гардида, дар ҷаласаи васеи ҳайати кормандони Комиссияи олии аттестатсионӣ ҳамаҷониба мавриди таҳлилу баррасӣ карор гирифта, дар асоси он накшай ҷорабаниҳо ҷиҳати иҷрои саривактии дастургузориши Пешвои миллат қабул карда шуд.

Хамчунин, бо максади гузаронида-
ни химояи диссертатсияхое, ки аз рӯйи
ихтисосҳои онҳо дар ҷумҳурӣ шуроҳои
диссертатсионӣ вучуд надоранд, то
имрӯз 217 химояи яқдафъяина ташкил
карда шудааст. Шоистаи таъқид аст, ки
Комиссияи олии аттестатсионии назди
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон
омода кардан кадрҳои илмиро аз рӯйи
ихтисосҳои нодир ба манфиати рушди
илми мамлакат мухим мешуморад. Би-
нобар ин, бо истифодаи неруи илмии
муассисаҳои илмӣ ва таҳсилоти олии
касбии кишвар аз рӯйи ихтисосҳои но-
дир шуроҳои диссертатсионӣ таъсис
дода шудаанд, ки имрӯз бомуваффақият
фаъолият мебаранд.

Рушди ҳамкориҳои байналмилалӣ

Тұндай демократиялық салынналылтада Комиссия тасым гирифтааст, ки болмақоми аттестацияни давлатхой ИДМ ҳамкориҳои илмій ва иртиботи ҳасанаро ба роҳ монад. Ин имкон медиҳад, аз рўйи ихтисосхое, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мутахассис омода карда намешаванд, шуроҳои диссертацияни муштараки байнидавлатӣ ташкил карда шавад. Аз таъсиси комиссия то имрӯз мутахассисони хориҷӣ дар низоми аттестацияи кормандони илмій ва илмій-техникии таҳассуси олӣ фаъолона иштирок доранд ва минбайд низ ин анъана идома дода мешавад.

Яке аз самтхой фаоълияти комиссияро роҳандозии ҳамкории гуногунсамт бо ҳамтоёни хориҷ ташкил медиҳад. Созишнома байни Муассисаси давлатии «Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва Комиссияи олии аттестатсионии Ҷумҳурии Қирғизистон дар бораи ҳамкорӣ дар соҳаи тайёркунӣ ва аттестатсияи кадрҳои илмӣ ва илмӣ-омӯзгории таҳассуси олӣ аз 1 февраля соли 2018 додали гифтаҳон болост.

далели гуфтахой болост.
Бояд иброз намуд, ки дар ин замина, хамкориҳои комиссия бо ниҳодҳои марбутаи давлатии Федератсияи Россия, ҷумҳуриҳои Беларус, Ӯзбекистон, Қазоқистон ва дигар кишварҳо дар доираи созишномаҳои хамкорӣ ва гуфтушунидҳои корӣ ба роҳ монда шуда, ташкили шурӯҳои муштараки диссертатсионӣ аз рӯйи ихтиносҳои нодир,

экспертиза диссертация бо қалбы олимп-экспертҳо аз кишварҳои ҳамдигар, истифода гардидан пойгоҳҳои санчиши асолати матни диссертация бо якчанд забон тавассути барномаи компьютерии «Антиплагиат», ташкили мизҳои мудаввар барои кормандони илмию техникии шурӯҳои диссертационӣ роҳандозӣ мегардад.

Созишина маҳмкорие, ки байни
Комиссияи олии аттестатсионии назди
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва
Комиссияи олии аттестатсионии назди
Вазорати таҳсилоти олӣ, илм ва инно-
вацияҳои Ҷумҳурии Ӯзбекистон ба
имзо расид, имкониятҳои аспирантону
унвончӯён ва олимони кишварро боз
ҳам фароҳтар намуда, имкони эътиро-
фи дараҷаҳои илмии олимони ҳарду
кишварро фароҳам овард. Аз ҷониби
Комиссияи олии аттестатсионии назди
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар
мувофиқа бо Вазорати корҳои ҳориҷии
Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади бас-
тани созишина маҳмкорӣ лоиҳаи со-
зишинаҳо ба мақоми аттестатсионии
ҷумҳурии Қазоқистон пешниҳод гарди-
да, гуфтушунидҳо дар ин самт ҷаравён
доранд. Илова бар ин, бо мақсади бар-
карор намудани робитаҳои неки ҳам-
корӣ бо комиссияҳои олии аттестатси-
онии Федератсияи Россия ва Ҷумҳурии
Беларус низ корбарӣ идома дорад.

дигар доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисос мебошанд. Ҳамин тавр, дар ҷумҳурий синну соли миёна докторони илм ба 64, номзадҳои илм ба 50 ва доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтиносӣ ба 31 рост меояд.

Барои дарёфти унвонҳои илмӣ низ дарҳостҳо кам нестанд. Зеро аз ибтидо то имрӯз ба комиссия аз тарафи муасисаҳои илмӣ ва таҳсилоти олии қасбии чумхурӣ 1127 дарҳост (аз чумла, 121 дарҳост барои дарёфти унвони илмии профессор) ворид шудааст, ки аз онҳо 855 дарҳост қонеъ (92 дарҳост барои унвони илмии профессор) карда шудааст.

Бояд қайд кард, ки комиссия тибқи дастури Пешвои миллат ва супоришҳо дар мулоқот бо аҳли илм ва маорифи мамлакат баёndoшта, аз нахустин рӯзҳои фаъолият бо такя ба таҷрибаи ҳам-соякишварҳо ва таҳлилу омӯзиши таҷрибаи пешрафтаи ҷаҳонӣ ҷиҳати рушди минбаъдаи соҳа ва танзими воқеии он ҷораҳои зарурӣ андешид, дар ин раванд, дар шароити муосир таъмини истиқлоли комили низоми аттестасияи қадрҳои илмӣ ва илмӣ-техникии таҳассуси олӣ, муаррифии илм ва неруии илмии тоҷик дар арсаи байналмилаӣ вазифаи аввалиндарачаи комиссияи маҳсуб мебад.

Дар шароити кунунӣ барои таъсисӣ

Фаъолияти пурсамар – рушдбахши илм

Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Чумхурии Тоҷикистон дар самти додани дараҷаҳои илмӣ низ корҳои зиёдеро ба анҷом расонида, то имрӯз дар шуроҳои диссертатсионии назди муассисаҳои илмӣ ва таҳсилоти олии касбии кишвар 2735 диссертатсия химоя ва ба комиссия ворид шудааст. Аз ин төъдод 228 парванда барои дарёftи дараҷаи илмии доктори илм, 2270 парванда барои дарёftи дараҷаи илмии номзади илм ва 237 парванда ба-

шуроҳои диссертатсионӣ аз рӯйи ихти-
сосҳои нодир, ҷалби олимони хориҷӣ
ба ҳайси муқарризиони расмӣ ва экспер-
ти ҳолис ҷиҳати баҳодиҳӣ ба диссертат-
сия ва нашри мутақобилиаи мақолаҳои
илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандар
роҳандозии ҳамкориҳои гуногунсамт
бо мақомоти аттестатсионии кишвар-
ҳои ИДМ, аз ҷумла, дар самти аттес-
тасияи кадрҳои илмӣ ва илмӣ-техни-
кии таҳассуси олий аз самтҳои афзалият-
ноки фъолияти комиссия мебошад.

Мулохиза ва пешниҳод

Шоистай таъкид аст, ки Истиклили давлатӣ ва таъсиси Комиссия олии аттестацсионӣ имкону шароит фароҳам овард, ки илми тоҷик ҳамаҷониба рушду такомул ёбад. Зеро имрӯз дар мусасисаҳои илмии кишвар барои ба пажуҳиш машғул гардиданӣ чавонони соҳибистеъдод тамоми имкону шароити фароҳам оварда шудааст. Маълум аст, ки илм дар сиёсати давлатӣ низ мавқеи меҳварӣ дорад ва Пешвои миллат пайваста рушди илми тоҷикро таъкид мекунанд. Аз ин рӯ, зарурате пеш омадааст, ки ба баланд бардоштани нақши илми ватанӣ, ҳамчунин, ба мавзузъҳои таваҷҷӯх зоҳир гардад, ки ба иқтидиёти мамлакат манғиатовар бошанд. Ба ин маънӣ, зарур аст, ки дар заминани омӯзиши мавқеи ҷуғрофӣ ва сарватҳои миллӣ мавзузъҳои илмӣ мушахҳас карда шаванд ва онҳо тавонанд ба зиёд шуда ни маҷмуи маҳсулоти доҳилии кишвар мусоидат бикунанд.

мусондай онкунад.

Дар ин замина, зарур аст, ки мактаб-хои ойл, пажушишгоҳҳо ва муассисаҳои илмӣ санадҳоро доир ба муайян намудани мавзӯъҳои илмӣ ва дурномоии омӯзиши онҳо таҳия намоянд ва дар асоси омӯзиши ҳамаҷониба ва меърҳои мукарраргарида ба пажушиш машгул

гардидан ба манфиат хоҳад буд.

Имрӯз чаҳон бо суръати баланд рушду такомул мейёбад ва ихтисосҳои нав ва пажуҳишҳои тоза ба миён омадааст, ки таваҷҷуҳи он низ самараҳаҳои хоҳад буд. Зеро таваҷҷуҳи ба пажуҳишҳои чаҳонӣ ва дар заминай он, мушаххасу муайян намудани самтҳои нави илмӣ, ки бевосита барои кишвари мо мухим мебошад, дар мадди назари олимону донишмандони соҳа бояд қарор гирад. Дар зимн, зарур аст, ки илми тоҷикро низ дар арсаи чаҳонӣ ба пажуҳишҳои бунёдӣ муаррифӣ намоем.

Нуктая дигари қобили таваҷҷуҳ, ба таъкиди Пешвои миллат, равнақ додани мактаби устоду шогирд мебошад. Ин таъкиди ҳикматбори Сарвари давлатро бояд ҳар як муҳаққиқи соҳа ба эътибор гирифта, мактаби илмии хешро созмон бидиҳад, ки идомадиҳандай шохиси муайяни илми кишвар бошад. Зоро аз байн рафтани ин таҷрибаи санҷидашудаи гузаштагон моро аз пешрафтҳои илмӣ бозмедорад. Бинобар ин, олимонро зарур аст, ки бо шогирдон ҳамкории амиқ дошта бошанд ва дар тарбияву ба камол расонидани муҳаққиқони воқеан арзанда саҳми муносиб гузоранд.

Масъалаи дигаре, ки дар замони
чаҳонишавӣ дар авлавият қарор дорад,
дӯст доштани Ватан ва дар руҳияи худ-
шиносиву худогоҳии миллий тарбия на-
мудани пажуҳишгарон мебошад, зеро
олим ва муҳаққиқ симо ва муарриғфа-
ри арзишҳои миллии кишвар дар арсаи
чаҳонӣ мебошад.

Дуруст интихоб намудани мавзуль-хой илмий аз масъалаҳои дигаре мебошад, ки ба он бояд диққати чиддӣ зохир карда шавад ва омӯзишу пажуҳиши мавзузъҳо ба низоми муайян равона гардад ва масъалаҳоеро дар бар бигирад, ки воқеан, омӯзиши онҳо барои илми тоҷик манфиатбор бошад.

Илм он гоҳ самаровар мегардад, ки он дар истехсолот татбиқ карда шавад. Бинобар ин, бояд хангоми таҳияи мавзӯй вазъи иқтисодиву иҷтимоӣ ва татбики он дар истехсолот низ ба назар гирифта шавад. Маълум аст, ки баъзан рисолаҳое пешниҳод мегарданд, ки ҳам сифатан ва ҳам мазмунан ҷавобӣ ба талабот нестанд. Аз ин рӯ, зарур аст, ки сатҳу сифати корҳои илмӣ баланд бардошта шавад, фаъолияти шуроҳои диссертасионӣ таквият башида шавад, муассисаҳои пешбари тақриздиҳанда, мукарризони расмӣ ва арзёбии дурусти диссертасияҳои ҳимояшавандагӣ фаъолияти хешро содиконаву мунсифона ба роҳ монанд. Дар ин самт, зарур аст, ки номгӯи самтҳои афазалиятдоштаи таҳқиқоти илмӣ дар Чумхурии Тоҷикистон муайян ва шоҳиси иқтибосоварии илмии миллӣ ташкил карда шавад. Дар баробари ин, пажуҳишҳои илмӣ такмилбахши забони тоҷикӣ низ мебошанд ва ба забони илм табдил додани он мусоидат мекунад. Аз ин рӯ, мебояд хангоми таълифи рисолаҳои илмӣ забони тоҷикӣ ҳамаҷониба риоя карда шавад ва дар муаррифии он ҳамчун забони илм мусоидат намояд.

Анчом

Хулоса, таъсиси Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Чумхурии Тоҷикистон гоми устувор дарроҳи таъмини истиқлоли илмии кишвар махсуб ёфта, фаъолияти босамари он дар тӯли даҳ сол ба дастовардҳои назаррас дар самти омодасозии кадрҳои илмӣ мусоидат намудааст. Дар барабари ин, моро зарур аст, ки фаъолияти хешро боз ҳам вусъат баҳшем ва бо таҳқику пажуҳиши мавзузъҳои бунёдӣ ва дар истеҳсолот татбиқшаванда дар муаррифии илми кишвар дар арсаи ҷаҳон ва пешрафти иқтисодиёти мамлакат саҳми муносиб гузорем.

*Сайфиддин ДАВЛАТЗОДА,
раиси Комиссияи олии
аттестацонии наазди*

ПЕШРАФТ

Чумхурии Тоҷикистон дар марҳалаи аввали Истиқлоли давлатӣ бо мушкилоти зиёде дучор гардид. Чумхурӣ ба ҷанги таҳмили шаҳрвандӣ қашидӣ шуд, ки танҳо зарари иқтиносии он зиёда аз 10 млрд долари ИМА-ро ташкил дод.

Дар баробари ин, баъд аз пош хӯрдани Иттиҳоди Шӯравӣ низоми ягонаи иқтисодии он низ аз байн рафт, ки мушкилиҳои зиёди иқтисодиву иҷтимоиро барои Тоҷикистони тоҷистиклол ба бор овард. Чунин мушкилот тамоми соҳаҳои иқтисодии қиҷвар, ҳосатан, соҳаҳои энергетика, саноат, нақлиёт, қиҷоварӣ ва гайроро

фодаи заҳираҳо ҳамкорӣ бо 11 ширкату корхонаи ватанию ҳориҷӣ дар 87 куну майдони нафту газ ҷараён гирифта, айни замон дар соҳаи истиҳроҷи анигишт 12 корхонаи гуногун кор мекунанд.

Ба истеҳсоли неруи барки обӣ, ки Тоҷикистон дар ин самт имкониятҳои бузург дорад, аҳамияти аввалиндарача дода мешавад. Бо дарназардошти ин, Ҳукумати Тоҷикистон пайваста қӯшиш мекунад, ки рушди босуботи соҳаи энергетика таъмин карда шавад. Танҳо дар 7 соли охир ҷиҳати бунёди иқтидорҳои нави истеҳсоли қувваи барк, таҷдиду барқарорсозии

барк, аз ҷумла, 720 км ҳатҳои интиқоли баркӣ баландшиддати аз 110 кВ зиёд соҳта, ба истифода дода шуданд.

Бино ба маълумоти торномои Вазорати корҳои ҳориҷӣ, ба мақсади дастгирии бештари рушди энергетика ва ҳамкорӣ дар ин соҳа дар Осиёи Марказӣ ғояи таъсис додани Консорсиуми байналмилалии гидроэнергетикӣ аз ҷониби Чумхурии Тоҷикистон пешниҳод шуда буд, ки то ҳол моҳияти ҳудро аз даст надодааст. Ин ибтикороти давлати Тоҷикистон аз назари ҷомеаи ҷаҳонӣ берун намемонад ва ин буд, ки зимни татбиқи ташаббуси Дабири кулли Соз-

дихад.

Бояд гуфт, ки амалӣ шудани баъзе нақшаҳо дар доираи ин ҳадафи стратегӣ барои рушди қиҷварҳои минтақа имкониятҳои зиёд фароҳам овард. Барои иртибот бо Афғонистон шаш пул дар дарёи Панҷ соҳта шуд, ки тавассути онҳо рафтумад ва тичорат ҳеле афзоиш ёфт.

Дар бобати таҷдиди фурудгоҳо корҳои зиёде ба анҷом расиданд. Ҳоло Тоҷикистон дорои ҷорӣ фурудгоҳи байналмилалии (Душанбе, Ҷоҳар, Кӯлоб, Ҳуҷанд) мебошад.

Масъалаи дигар беҳтар наਮудани фаъолияти нақлиёт, ба-

гии аҳолиро таъмин ҳоҳад кард.

Таъмини амнияти озӯқаворӣ аз ҷумлаи ҳадафҳои афзалиятноки стратегии давлати Ҳукумати Чумхурии Тоҷикистон маҳсуб мейбад. Дар ин бобат, баҳри расидан ба аҳдофе, ки ба бехтаршавии зиндагии сокинони қиҷвар мусоидат мекунанд, тадбирҳои зиёде андешида мешавад.

Роҳбари давлат дар Паёми ҳуд ба Мачлиси Олии ҷумхурӣ (25 апрели соли 2008) зикр намуда буданд: «Мо амнияти озӯқавории қиҷварро танҳо дар сурате таъмин карда метавонем, ки истеҳсоли маҳсулоти қиҷварварзии ҳудиро ҳар чи беш-

Истиқлол - рушдбахши иқтисоди миллӣ

фаро гирифт. Баъд аз он ки сулҳу субот пойдор гардид, дар назди Ҳукумати Тоҷикистон масъалаи таъмини рушди устувори иқтисодии қиҷвар ба миён омад.

Бинобар ин, Ҳукумати Чумхурии Тоҷикистон барои инкишофи минбаъдаи қиҷвар ҳадафҳои стратегии таъмини рушди босуботи иқтисодиёти Тоҷикистон, аз ҷумла, таъмини истиқлоли энергетики, раҳӣ аз бунбасти коммуникатсионӣ, хифзи амнияти озӯқаворӣ ва саноатикунioni босурӯати мамлакатро муайян намуд.

Соли 2009 Роҳбари давлат дар Паёми ҳуд ба Парлумони қиҷвар зикр намуданд, ки таъмини иҷрои барномаҳои мухталифи соҳаҳои иқтисодиву иҷтимоӣ ва дар сатҳи устувор нигоҳ доштани рушди иқтисодӣ, ки аз Стратегияи миллӣ рушд барои давраи то соли 2015-ум бармеоянд, ба ҳалли мушкилоти энергетики қиҷвар вобаста буда, дар ин самт бояд як катор вазифаҳо амалӣ карда шаванд.

Вобаста ба ин, корҳои зиёде, аз ҷумла, бо мақсади омӯзиши ҳавзаҳо ва конҳои нафту газ ва истифодаи онҳо аз ҷониби ширкатҳои ҳориҷӣ сурат гирифтанд. Доир ба пешбуруди корҳои ҷустуҷӯи иқтилофӣ ва исти-

қитидорҳои мавҷуда ва умуман, рушди соҳаи электроэнергетики қиҷвар 13 лоҳиҳа сармоягузорӣ амалан татбиқ шудааст, ки маблағи умумии онҳо, дар маҷмуъ, зиёда аз 12 млрд сомониро ташкил медиҳад. Айни замон, амалисозии 10 лоҳиҳа бо арзиши умумии 6 млрд сомонӣ идома дорад.

Рӯйдодҳои муҳимми солҳои охир бунёд ва ба истифода додани НБО-и «Сангтӯда-1», ҳатҳои интиқоли баркӣ 500 кВ «Ҷануб-Шимол», 220 кВ «Лола-зор-Ҳатлон», ҳатти интиқоли баркӣ 220 кВ Тоҷикистону Афғонистон (Сангтӯда-Пули Ҳумрој) мебошанд, ки дар расидани қиҷвар ба истиқлоли энергетики қадами бузург ба ҳисоб мераванд. Бо мақсади бунёди системаи ягонаи барқии қиҷвар, таъмини пурраи эҳтиёҷоти дохилии ҷумхурӣ бо баркӣ ва содироти он ба ҳориҷа, дар баробари соҳтмони нерӯгоҳҳои баркӣ обӣ, инчунин, ба бунёди инфраструктураи интиқоли он таваҷҷуҳи ҳосса равона шуда буд. Бунёди ҳатти интиқоли баркӣ баландшиддати «Ҷануб-Шимол» имкон дод, ки дар Тоҷикистон шабакаи ягонаи энергетики ташкил карда шавад. Дар маҷмуъ, дар ин давра зиёда аз 4200 км ҳатҳои интиқоли

мони Милали Муттаҳид «Энергияи устувор барои ҳама» дар қатори панҷ қиҷвари олам Тоҷикистон ба сифати қиҷвари таҷрибӣ пешниҳод гардид.

Баромадан аз бунбасти коммуникатсионӣ дар қатори ҳадафҳои стратегие мебошад, ки ҳамчун вазифаи умумимилии ва омили муҳимми пешрафти қиҷвар шуморида шудааст. Ин ҳадаф соҳтмону таҷдиди роҳҳои шабакаи роҳҳои ҳамкорӣ мебошад. Ба ин хотир, дар соҳторҳои марбуға (нақлиётӣ автомобилий, ҳавоӣ, роҳи оҳан) дигаргуниҳо сурат гирифтанд, назди онҳо вазифаҳои нав гузашта шуданд.

Пешбинӣ шудааст, ки амалӣ шудани ин ҳадафи стратегӣ беҳтар гардидана дастрасӣ ба бозор, зиёд кардани ҳаҷми тичорат дар минтақа, паст нағудани арзиши хизматрасонии нақлиётӣ ва дар ин замина, баланд бардоштани сатҳи зинда-

ланд бардоштани сатҳи хизматрасонӣ, мустаҳкам намудани робитаҳои нақлиётӣ қиҷвар ва таҷдиди транзитии миёни давлатҳо табдил додани шабакаи роҳҳои оҳанӣ автомобилигард, оҳан, пулҳо, нақҳо, фурудгоҳҳо ва дигар инфрасоҳтори нақлиётӣ мубобӣ бо стандартҳои байналмилалий дар бар мегирад, ки амалишавии он таҷрибанӣ аз бунбасти коммуникатсионӣ берун оварда, онро ба минтақаи транзитӣ табдил

Пешбинӣ шудааст, ки амалӣ шудани ин ҳадафи стратегӣ беҳтар гардидана дастрасӣ ба бозор, зиёд кардани ҳаҷми тичорат дар минтақа, паст нағудани арзиши хизматрасонии нақлиётӣ ва дар ин замина, баланд бардоштани сатҳи зинда-

Либоси миллӣ

Миллати тоҷик таърихи қадима ва дорои фарҳанги рангин мебошад. Бо ба даст овардани истиқлол дар ҷумҳурӣ масъалаҳои эҳёнӣ анъанаҳои миллӣ яке аз саамтоҳи афзалиятноки Ҳукумати қиҷвар пазирифта шуданд. Аз сарҷашмаҳои таъриҳӣ бармеояд, ки чакан ва чакандӯзӣ таърихи қадима дорад. Ҳунармандони тоҷик дар ҳар давру замон қӯшиш ба ҳарҷ мебоданд, ки зебоӣ ва рангорангии табииатро ба ришиҷи тасвир қашанд.

Куртая чакан. Ин куртасест, ки таърихи ҳазорсола дорад. Он бештар куртай ҳалқӣ дар ҷумҳурӣ мебаранд. Либоси мазкурро дуҳтарон дар ҷашнӣ идҳои миллӣ, баҳусус, ҷашни Наврӯз ба бар мекунанд.

Дӯхтани чакан аз 3 то 7 рӯзро дар бар мегирад. Ҳангоми дӯхтани он аз ришиҷҳои ранга истифода мебаранд. Чакан зеби ҳар бонуи тоҷик буда, дар тамоми ҳонаводии минтақаи ҷанубӣ мамлакат пироҳони чакан ва ҷодару рӯймали онро дидан мумкин аст.

Гулдӯзӣ қадимтарин навъи

санъати ҳалқӣ буда, бо сӯзан ҷашнӣ биринҷӣ ва сипас фӯлӯдӣ, ҳамчунин, ба вуҷуд омадан ва равнаку такомули қасби боғандагиву рангмалӣ аз

Созмони Милали Муттаҳид дар шаҳри Порт-Луи пойтаҳти Ҷумҳурии Маврикий қарор оид ба ҷакан ҳамчун месроси гайримоддӣ - фарҳангӣ

Чакан - зеби дуҳтарони тоҷик

зариву нуқрагӣ, инчунин, бо сангҳои қимматбахо, шаддай майдо, муҳраҳои реза, пулакҳои рашон, танглаҳо, марҷону марворидҳо дастӣ дӯхта мешавад. Ҳоло аксарон ин амалро мөшинҳои дарзӣ дӯзӣ махсуси гулдӯзӣ иҷро мекунанд. Гулдӯзӣ, аслан, шугли ҳонаводагӣ буда, барои ороиши сару либос, истиқоматгоҳ, ҷиҳози ҳона, ашёи шаҳсӣ (дастмӯл, ҷӯзӯон, тамоқудон ва ғ.) ва дигар васоили зиндагӣ истифода мешавад. Асбобу олоти асосии гулдӯзӣ сӯзан, ҷангак, дарафш, ангуштиҳона (ҳоло ҳуди мөшини махсуси гулдӯзӣ) мебошад.

Таърихи гулдӯзӣ аз асри санг оғоз мебад: пайдоиши кӯк дар либосҳои аз пӯстӣ ҳайвонот дӯхташуда, такомули он ҳангоми гузаршиз аз дарафшҳои сангӣ ба устухонӣ мебошад.

Бо эътироғу эҳтироми ҷомеаи ҷаҳонӣ ба тамаддуни фарҳанги бойи тоҷикон 29 ноёбриси соли 2018 дар нишастии 13-уми Мачмааи умумии

инкишофи тадриҷии ин ҳунар шаҳодат медиҳанд. **Мадина БЕКНАЗАРЗОДА,** ёввари ректори Дошишкадаи ҷумҳурияни тақмилӣ иқтисосӣ ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф

Тамошои 941 ҳазор сайёҳи ҳориҷӣ аз мавзеъҳои зебоманзари Тоҷикистон

Тибқи маълумоти Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар 9 моҳи соли 2024 ба Тоҷикистон беш аз 1 миллиону 223,2 ҳазор шаҳрванди ҳориҷӣ омадаанд. Аз ин шумора 941,3 ҳазор нафар тибқи талаботи Созмони умумиҷаҳонии сайёҳӣ ҳамчун сайёҳи ворид гардидаанд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023 17,3 фоиз зиёд аст. Дар ин давра шумораи шарвандони ҳориҷӣ аз қиҷварҳои Иттиҳоди Давлатҳои Мустанғил 1 миллиону 118,5 ҳазор нафарро ташкил медиҳад, ки 852,2 ҳазор нафари онҳо сайёҳ мебошанд.

Шаҳрвандони ҳориҷие, ки аз давлатҳои ҳориҷии дур ба ҷумҳурӣ омадаанд, 104,7 ҳазор нафар буда, 89,1 ҳазор нафари онҳо сайёҳ аст.

Ба иттилои Агентии омори мамлакат, аксар шаҳрвандони ҳориҷие, ки ба Тоҷикистон омадаанд, аз Ӯзбекистон буда, шумораи онҳо беш аз 746,1 ҳазор нафарро ташкил медиҳад.

MINBARI MUTAXASSIS

Масъулияти муовини директор оид ба корҳои таълимии муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ ниҳоят калон аст. Ўустоди ҳамаи омӯзгорон, педагог ва методисти хуби муассисаи таълими мебошад. Ўаз ташкил ва гузаронидани корҳои методӣ сар карда, то омӯхтани таҷрибаи пешқадами педагогӣ, тарғибу паҳн намудани он ва дигар корҳои илмию методии таълими шаҳси масъул ва ҷавобгар ба хисоб меравад.

Муовини директор ҳангоми тартиб додани нақшаи солона масъалаҳои муҳими нимислаи якуму дуюмро ба хисоб гирифта, мувофиқи нақша корҳои асосии худро пеш аз ҷорияти якум оғоз менамояд. Дар нақши солонаи вай бояд дар назар дошта шуда бошад:

а) омӯхтани таҳлилу ташхиси корҳои таълимиу методии муассиса;

б) расондани ёрии амалӣ ба омӯзгорон, баҳусус, ба мутахассисони ҷавон;

в) дарёфт, омӯхтан ва паҳн намудани таҷрибаи пешқадами педагогӣ;

г) роҳбарӣ ба корҳои таълимиу методии муассиса;

ғ) аз ҳуд кардани барномаҳои таълими ва сатҳу сифати дониши хонандагон;

ӣ) ҷавобгуй будани дониши хонандагон ба талаботи барномаҳои таълими;

Ҷ) иҷрои корҳои ҳаттӣ ва лабораторӣ, сифатнок гузарон-

дан машгулиятҳои амалӣ; ё) фаро гирифтани хонандагон ба таълим, баҳусус, духтарон;

ж) роҳбарӣ ва назорат аз рӯйи фаъолияти роҳбарони иттиҳодияҳои методӣ;

з) назорати тарзи гузаронидани дарҳои иловагӣ;

и) санчиши ҳолати дафтари

омадҳои дастурдҳӣ доир менамояд.

Самаранокии фаъолияти идоракунӣ аз бисёр ҷиҳат ба қобилияту кордонии муовини директор вобастагӣ дорад. Дар технологияи идоракунӣ, ба низом овардани раванди таълиму тарбия, ҷорӣ намудани муносибати босалоҳият ба

дагонро гузаронда, донишандӯзии онҳоро аниқ менамояд, дар тарғибу ташвиқ намудани таҷрибаи пешқадами омӯзгорон ёрии амалӣ расонда, ба мутахассисони ҷавоне, ки соли аввал кор мекунанд, кумаки методӣ мерасонад.

Фаъолияти роҳбарони иттиҳодияҳои методии фанҳо бо

тани сатҳу сифати таҳсилот, дониши хонандагон, иштироқи онҳо дар озмуни олимпиадаҳо, дастгирии мутахассисони ҷавон аз бисёр ҷиҳат ба қобилияту кордонии муовини директор вобаста мебошад. Ўбояд: фазои ҳамкорӣ, ҳамдигарфаҳмӣ, маслиҳату машварати байнӣ омӯзгоронро таъмин карда тавонад; дар баланд бардоштани шавқу завқи омӯзгорон, баҳусус, маҳорати касбии онҳо кӯшиш ба ҳарҷиҳад; дар муассисаи таълими мухити солими кориро фароҳам оварда тавонад; омӯзгорони эҷодкорро аз рӯйи натиҷаи фаъолиятиашон ҳавасманд намояд, (бо дастгирии шаҳсони саҳоватпеша); роҳбарӣ ба раванди таълиму тарбияро дар асоси талаботи педагогӣ, равонӣ ва технологияи замони муосир ба роҳ монда тавонад; дар системаи идоракунии доҳилимактабӣ бояд қолибҳои кӯхнаро шикаста, технологияи идоракунии меҳнатро тақмил дигад; ба низом овардани раванди таълиму тарбия, муносибати некбинона ва ҳайрҳоҳона ба колективи омӯзгорон дошта бошад.

Ҳар қадар муовини директори муассисаи таълими беҳтару хубтар назария ва амалияи идоракуниро донад, ҳамон қадар самаранокии меҳнаташ афзунтар мегардад.

**Б. ҲАЙДАРОВ,
мутахассиси МЧТМ**

Масъули раванди таълим

дорӣ, варакаҳои шаҳсӣ ва рӯзномаҳои хонандагон, ки дар нақша дарҷ шуда бошанд;

й) назорат ва роҳбарӣ аз рӯйи фаъолияти омӯзгор-роҳбад.

Муовини директор кори хуби омӯзгори навовару эҷодкорро таҳлил намуда, дар байни ҳамкасbonaаш тарғибу ташвиқ карда, барои ҳавасманд гардондани мутахассисони ҷавон нақши бориз мегузорад.

Дар самти корҳои методӣ дастурдҳӣ, пеш аз ҳама, намудҳои кори методоро муайян карда, роҳбарони иттиҳодияҳои методиро интиҳоб намуда, ба онҳо семинарҳои омӯзишӣ-дастурдҳӣ мегузаронад. Муовини директор бо мутахассисони ҷавону камтаҷриба дар самти таҳияи нақши тақвимӣ-мавзӯй, тарзи навиштани нақши якоатай дарс, ба корбасти муносибати босалоҳият ба таълим ва истифодаи усулоҳои фаъолияти таълим, баҳусус, усули ҳамкорӣ (интерактивӣ) чамъ-

таълим, ба роҳ мондани усулоҳои фаъолияти таълиму тадрис ба донишу маҳорати кордонии вай марбут аст.

Дар ду хафтаи аввали моҳи сентябр кори муовини директор дар асоси нақши тартибдода хусусияти ташкилиро додад. Ба танзим даровардани журналҳои синғӣ, муайян намудани сарбории ҳафтаи нақши омӯзгорон, тайёр кардани ҳисботи оморӣ оид ба рафтумади хонандагон, назорати таъмини хонандагон бо китобҳои дарсӣ, таҳлил ва ба тасдик пешниҳод намудани нақшаҳои кории роҳбарони иттиҳодияҳои методӣ ва нақшаҳои тақвимӣ-мавзӯи омӯзишони ғардондан аз аҳаммият ҳолӣ нест. Агар роҳбарони кабинети методии шӯъбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳо омӯзиши таҷрибаи онҳоро дуруст ба роҳ монанд, ба манфиати короҳад буд.

Бояд гуфт, ки самаранокии фаъолияти Шурои методӣ ва иттиҳодияҳои методии омӯзгорони ғардонӣ, баланд бардош-

таҳсилоти миёнаи омӯзгорон зич пайваст мебошад. Аз ин рӯ, муовини директор дар асоси нақши ва тақибаи андӯхтаи онҳо амал намуда, баҳри ҳадафманд гузарондани машгулиятҳои иттиҳодияҳои методӣ кӯшиш менамояд, ки кори иттиҳодияҳои методӣ дар самти рушди ҳадамоти педагогӣ, равонӣ ва технологияи замони муосир ба роҳ монда тавонад; дар системаи идоракунии доҳилимактабӣ бояд қолибҳои кӯхнаро шикаста, технологияи идоракунии меҳнатро тақмил дигад; ба низом овардани раванди таълиму тарбия, муносибати некбинона ва ҳайрҳоҳона ба колективи омӯзгорон дошта бошад.

Дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии шаҳру ноҳияҳои чумхурӣ муовинони собиқадор оид ба корҳои таълим хеле зиёданд. Таҷriбаи онҳоро дастраси муовинони ҷавон гардондан аз аҳаммият ҳолӣ нест. Агар роҳбарони кабинети методии шӯъбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳо омӯзиши таҷрибаи онҳоро дуруст ба роҳ монанд, ба манфиати короҳад буд.

Бояд гуфт, ки самаранокии фаъолияти Шурои методӣ ва иттиҳодияҳои методии омӯзгорони ғардонӣ, баланд бардош-

АЗ ТАҶРИБА

КОРҲОИ АМАЛИИ ХОНАГӢ ВА ТЕХНОЛОГИЯИ ИТТИЛООТИ

рабахши тақрори маводи гузашта буда, барои санчиши натиҷаҳои кори амалии хонагӣ чудо кардани вақти маҳсус зарурат надорад. Санчиши бодиқатонаи ҳамаҷонибаи корҳои иҷроардаи ҳар як хонанда (ҳатто кори нисбатан сода бошад ҳам) ниҳоят зарур аст. Барои иҷрои ҳар як кор омӯзгор бояд ба дафтари хонандагон баҳо гузорад. Барои ин омӯзгорро лозим аст, ки ба таври мусалсал дафтари ҳисботи хонандагонро санҷад. Баҳои ба дафтари хонандагон гузаштаи омӯзгор бояд дар журнали маҳсус қайд карда шавад. Баҳои умумикардашуда иҷрои корҳои як бобро омӯзгор ба журнали синғ гузашта, ба хонандагон ӯзлон мекунад.

Ҳамин тарик, кори амалии хонагӣ ва таҳлилу таҳқиқи усулоҳои санчиши натиҷаҳои он аз фанни технологияи иттилоотӣ моро ба чунин ҳулосаҳо меорад:

- хонандагон барои иҷрои корҳои амалий шавқу ҳавас ва ҳоҳиши зиёд зоҳир менамоянд;

- барномаҳои соҳтаи хонандагонро мавриди санҷидани натиҷаҳои корҳои амалии хонагӣ ва ҳатто ҳангоми гузаронидани озмоиши корҳои амалий дар синғ низ истифода намудан мумкин аст;

- дар ҳамbastagӣ бо тақрори маводи пештар омӯхташуда санҷидани натиҷаҳои корҳои амалии хонагӣ ва ҳар як вақт барои ин санҷиши истифода дар қардани барномаҳои таҳиянамудаи хонандагон тақрори маводи гузаштаро самаранок гардонида, ба устувору амиқ азҳуд намудани маводи барномаҳои мусоидат менамояд.

**Баҳора АЛИЗОДА,
омӯзгори технологияи иттилоотии
МТМУ №7-и шаҳри Ваҳдат**

Дар шаҳри Душанбе таҳти унвони «Нақши ҷавонон дар таҳқими Истиқтоли давлатӣ» ҳамоиш доир гардид.

ИННОВАЦИЯ

Бозихои компьютерӣ: омилҳои мусбат ва манғӣ

Бозӣ дар ҳаёти ҳар як наврас аҳамияти қалон дорад.

Дар ҳакиқат, кӯдак тавассути бозӣ меомӯзӣ, ҳудро дар нақшҳои гуногуни иҷтимоӣ месандад. Тавассути бозӣ бача метавонад қобилияти ҳудро дарк намояд, иқтидорашро муайян созад.

Барои бачаҳо бозӣ, пеш аз ҳама, машгулияти ҷалбуни мебошад. Дар давраи бозӣ ҳама бачаҳо баробаранд.

Дар замони мусосир дар ҷамъият таѓироти бузурге рӯй дода истодааст. Имрӯзҳо имконияти ҳои истифода карда тавонистани компьютер ҳар ҷой бештар моҳият пайдо намуда истодааст. Таѓирӯбии мазмун, мундариҷа ва моҳияти бозии бачаҳо аз инкишофи ҷамъият низ вобастагӣ дорад.

Пайдо намудани мақоми арзандаро бе истифодаи технологияи итилоотӣ - коммуникатсионӣ, бе компьютер, шабакаи интернет ва технологияи ҷандрасонӣ (мультимедӣ) тасаввур намудан ғайриимкон аст ва зарур мешуморем, ки аз синни бачаӣ кӯдакон ба фарҳанги техники ҳидоят карда шаванд.

Имрӯз дар ҳар оила ва ҳонадон компьютер мавҷуд буда, барои кӯдакон дастрас мебошад. Онро на танҳо барои кор ва таълим истифода бурдан мумкин аст, инчунин, он воситаи истироҳат ва машгулият низ мебошад. Яке аз воситаҳои муҳимтарин ва паҳнгардидатарини вакт ва рӯзгузорини кӯдакони имрӯз, бозихои компьютер махсуб мёబанд. Дар ин ягон ҳавфу ҳатар ниҳон нест, зеро ки ҳар як бозии компьютерӣ метавонад воситаи самараҳаҳши таълим ва тарбияи кӯдак гардад.

Бозихои компьютерӣ нисбат ба бозихои телефонӣ бештар фаъоланд: бачаҳо фаъолиятни шонд дода, бозӣ мекунанд, аммо дар телефон ҷандон фаъолиятни шонд дода наметавонанд. Бозихои компьютерӣ мураккабтарин танзими ҳаракати дастҳо, қабули ҷизи дидашуда ва инкишофи хотираи таҳдили вазъият ва ҷараёни қабули қарордод мебошад. Бозихои мазкур диккаторо тамрин ва фаъолиятро ташаккул дода, ҳудтanzimkunӣ, устувириро таъмин менамоянд. Бозии ҳуб метавонад бо бача ёрӣ расонад, ки ноустувири ва дудилагиашро бартараф намуда, малакаи муюширӣ (коммуникативӣ) ҳосил намояд.

Мутахассисон чунин меҳисобанд, ки таҷрибаи бозии шуурона метавонад имконияти ҳои даркунии бачаҳои баланд бардошта, қоффитсенти ҳушӯрӣ дар зери таъсири атрофиён намонданро таъмин намояд.

Махсусан, бозихои видеой метавонанд самаранок истифода бурда шаванд, вагарна тамошои зиёди он бачаҳоро ба бунбасти фикрӣ равона менамоянд.

Дар баробари тамоми ҷиҳатҳои мусбати бозихои компьютерӣ сухан ронда, бояд мо ба паҳлуҳои зарапорвари он низ дикқат дихем.

Воқеияти таҳайюлотӣ, олами оғаридан компьютерҳо инсонро зуд ба одаткунӣ ва моил шудан даъват менамояд. Чунин майлпайдокунӣ бештар дар байнҳои кӯдакон ва ҷавонон мушоҳидони ҷард мешавад. Ҳамин тавр, иваз намудани воқеияти ҳакиқӣ ба таҳайюлотӣ рӯй медиҳад. Фикрҳои мавҷуданд, ки ворид гардидани технология воқеияти таҳайюлотӣ бо маводи саҳтъасири мухаддир мӯқобил гузоштан аст. Чунки объекти оҳирини таъсисрарсонии ин система магзи сари инсон мебошад. Онҳое, ки қудрати одаткунӣ ва зиндагӣ дар олами воқеӣ надоранд, асабонианд, ба олами таҳайюлотии воқеӣ мегузаранд.

Наврасоне, ки дар зери таъсири тобеъияти компьютерӣ мебошанд, тарсу изтиробашон ҷандин қарат баланд мебошад. Онҳо бештар бо алломати дар ҳуд нигоҳ доштани асрор, ғурӯхтан аз робитаҳои иҷтимоӣ шинохта мешаванд. Решаҳои тобеъияти бозихои компьютерӣ дар зери ҳосиятҳои инфириодӣ-равонии бачаҳо пинҳонанд. Ин дар илми равоншиносӣ ҳамҷун муносибатҳои байнишахсиятӣ дониста мешавад.

Лекин, ба ҳама ин нигоҳи накарда, компьютер яке аз дастоварҳои бузурги инсоният махсуб мёбад, ки бо шарофати он қашфиётҳои бузург амалий гардиданд. Бозихои компьютерӣ на танҳо воситаи самараноки кори таълиму тарбия, балки омили муҳимтарини инкишофи умии кӯдак махсуб мёбад.

Рӯҳшона РАШИБЕКОВА,
омӯзгори мусассаси таҳсилоти миёнана
умумии №18, ноҳияи Ишқошим

АРҶУЗОРӢ

Ҳеч гоҳ фаромӯш карда наметавонам, вакте бори нахуст, дар даври ҷумҳуриявии олимпиадаҳои фанӣ ширкат доштам. Ҷуҳтарақи дехотӣ шармидон ба ину он нигоҳ мекардам. Ҳаяҷону эҳсоси ниҳодамро фаро гирифтад. Аз ҷониби дигар тарс фишорам медод, ки оёмиёни ин ҳама ҳонандагони фаъоль голиб омада метавонам? Он ҷо ҳама бехтаринҳо буданд ва бо боварию ғурур аз донишни маҳорати ҳуд сухан мегуфтанд. Ҳомӯш гӯш медодам. Рӯзи аввал ҳузури устодам Сафаралӣ Шокиров, ки аз ғанини кимиё бароямон дарс мегуфт, ба ман неру бахшид. Барои то ин давр расиданам заҳмати зиёд қашида, устод баъзе

Сафаралӣ Шокиров масъулияти як омӯзгор, завқу садоқат ба қасб, баёнгари талошу заҳмати ў баҳри мувафақияти шогирд буд. Голибиятамон дар олимпиада нишон дод, ки вакте омӯзгор содикона меҳнат мекунад, бо ҳадаф фаъолиятро ба роҳ мемонад ва рушди ҷомеаро муҳим мешуморад шогирдонро ҳуб таълим додан меҳоҳад, ба мақсад мерасад. Шогирдон ҳам ҷунин омӯзгоронро дӯст медоранду ҳарғиз фаромӯш намекунанд. Мисле, ки ман имрӯз ҳам аз дидам устодам Сафаралӣ Шокиров эҳсоси ҳушҳоӣ мекунаму бо ифтиҳор шогирди ў буданро таъкид менамоям. Натанҳо ми, шогирдон, балки

сабзиву ҳуҷрамии давлату миллат, ки ба донишу фахмиши вобаста аст, аз заҳмату садоқати омӯзгор маншав мегирад. Аз ин рӯ, меҳнаташонро қадр накардану аз талошҳояшон ёд наовардан, гумонам гуноҳ аст.

Сипос ба Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳамҷунин, ба масъулини ҳафтанома «Омӯзгор», ки ин минбарро ба ихтиёрарон гузоштанд, то аз устодони омӯзгорони ҳуд ёд қунему сухан гӯем. Иброз дөрем, ки онҳо барои мон азизанд ва мон ҳамеша аз ҳастиашон ифтиҳор мекунем. Умеворем, ки ин иқдом дар бедор намудани зовқи омӯзгор ва рушди таҳсилу дониш

МЕҲРИ ОСМОН ВА РАВШАНИИ ҶАҲОН

Рӯзҳо аз субҳ то шом тарзи ҳал намудани мисолу масъалаи меомӯзонид.

Санчиши рӯзи аввал ба охир расид. Аз синфхона берун шудам. Муаллимам пушти дар рост меистод. Маро дода, бо табассум наздам омад, гумон кардам, ки ҳоло суолборонам мекунад: «Ҷанд масъаларо ҳал кардӣ, аз ӯҳдаи қадомаш набаромадӣ, бовар дорӣ, ки голиб мешавӣ...? Аммо на, наздик шудан замон, «ман ба ту бовар дорам», -гуфт. Ин сухани муаллим умадамро ба пирӯзӣ қавитар намуд.

Шом устодам ба деха баргашт. Моро фардои он рӯз иҷрои корҳои амали интизор буд. Миёни он ҳама ҳонандагон, ки аз шаҳру навоҳии қишвар ҷамъ омада, даҳҳо мисли ҳудам ҷуҳтарақони дехотӣ атрофамро ҳоҷота карда буданд, эҳсоси танҳоӣ мекардам. Субҳ шуд. Ҳузнам бештар гардид. «Ҳоло санчиши фаро мерасаду қасе маро ҳамроҳӣ намекунад», -меандешидам ба ҳуд. Ҳама дар саҳни мусассиса ҷамъ омадему гурӯҳгурӯҳ ба синфхонаҳо тақсим мешудем. Бесадо, гарки андеша роҳ мерафтам.

-Ту метавонӣ, ҳатман голиб меой, аз ҷониби натарс, то ин ҷо омаданат ҳуд қаҳрамонист. Ин садои устодам буд. Сарроҳ бардошта, Сафаралӣ Шокировро дидам. Субҳи содик барои рӯхбаланд кардани шогирдаш аз ноҳияи Файзобод ба шаҳр омада буд. Ҳурсандии он лаҳза дар ниҳодам тавлидшударо ҷуз ҳудам каси дигар наметавонист дарк намояд. Ҷунон шод шудам, ки баёнаш дар тасвир намегунҷад...

Он лаҳза ин амали муаллимро танҳо пур кардани танҳоии ҳуд медонистам, вале ҳоло ҳеле ҳуб мефаҳмам, ки пахлюям истодану рӯхбаланд кардани

тамоми бузургони илму адаб, омӯзгорро ситоиш кардаанду меҳнаташро боиси рушди ҷомеа донистаанд.

Агар дар ҷаҳон набвад омӯзгор,
Шавад тира аз бехирad рӯzgor.

Дар ин ду мисрӣ бузургӣ, заҳмату машакқат, ҳикмату дониш, ҳираду фарҳанг ва талоши омӯзгор дар равшан намудани ҷароғи маърифати ҷомеа ҷозеҳӣ. Ҳидматҳои беназирӣ омӯзгорро ба назар гирифт, Роҳбари муаззами қишвар дастур доданд, ки дар шашоҳи оянда Лоҳӣ Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи макоми омӯзгор» таҳия ва барои баррасӣ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шавад. Ҳамаи ин гамхориҳо дар баланд гардидани макому мартабаи омӯзгор ва мавқеъ пайдо намудани ин қасб мусоидат ҳоҳад кард.

Рӯй когаз овардани ғидокориҳо, ки омӯзгор баҳри бедории зехни мардум анҷом медиҳад, кори саҳлу осон нест. Ҳатто қалам ҷуръати тасвирашро надорад. Медонам, ки омӯзгор ҳасби пуршарафу пуртиғиҳор аст, вале тавони ба қалам додани ин бузургиро наҳорад. Аммо шукрони мекунем, ки дар даврони соҳибистиколӣ, ҳусусан, бо ташаббусҳои ҳирадмандонаи Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалий Раҳмон, мартабаи омӯзгор баланд гардида, соҳибони ин қасб ҳамҷун ганҷинай маънавии ҳалк муаррифӣ гаштанд. Ҳуди Пешвои миллат бо ифтиҳор изҳор медоранд, ки қалиди ҳама гуна дастоварду пешравӣ ва истиқолияти фикрӣ, муаллим-омӯзгор ва ҳазини илмию маънавии ў ба шумор меравад. Ин нукта низ бори дигар далолат ба он мекунад, ки равшаниву шӯкуфӣ, фурӯзониву дураҳшонӣ ва сар-

таъсир ҳоҳад гузошт. Ҳушбахтона, ҷомеаи Тоҷикистони азиз, омӯзгорони масъулиятину ояндаандеши зиёд ҳоҳад. Ин нуктаро Роҳбари давлат зикр намуда, афзуудаанд:

«Ифтиҳор ва сари баланди мост, ки тоҷикон аз қадим соҳиби китобу қалам, илму маърифат ва оlimу омӯзгор буҷанд, ҳастанд ва дар оянда низ ҳоҳанд монд»

Мо ифтиҳор аз ҷунин андешаҳои ҳикматкор мекунем. Ифтиҳор аз дирӯз умрӯзи фарҳангту таъмаддуну миллат мекунем. Ифтиҳор аз омӯзгорони соҳибифриқу содик мекунем, ки барои рушди ӯстуории фарҳангу маърифат камар бастаанд. Ифтиҳор аз соҳибистиколӣ қишишару Роҳбари ҳирадпешаамон мениамоем, ки барои қадрдониву муаррифии мутахassisони ҳуб ҷора монанд шанду заминаҳои мусоид фароҳам меоранд ва пайваста таъкид мекунанд: «Миллате, ки омӯзгори асила надорад, ҳеч гоҳ ба ягон мартаба наҳоҳад расид. Ҳаҳз муаллим аст, ки доимо меомӯзад ва он ҷондӯҳтааст, ба дигарон таълим медиҳад». Ин андешаҳо моро ҳушдор месозад, ки ба қадри омӯзгор расем, ин қасбро эҳтиром кунем ва аз омӯзгорони ҳеш бо ифтиҳор сухан гӯем...

Муаллим кист? Ҷаҳон осмон

аст, Ҷаҳон аст.

Зи илму нури вай равшан
Ҷаҳон аст.
Аз ин минбар истифода бурда, ба омӯзгорони МТМУ №16-и ноҳияи Файзобод, ки бештарашон ба ман ҳаққи ӯстодӣ доранд, изҳори сипос мегӯяم.

Фарзона МАҲМАДИЕВА,
муҳаррири идораи ҷавонӣ, варзиши ва
саёҳии Радиои Тоҷикистон

Роҳнамои ҷодаи илм

Саодати шиносоӣ бо ӯстод Нуруллоҳон Фиёсов соли 2001-ум дар шӯъбайи шарқшиносӣ (имрӯза факултети забонҳои Шарқ) наисиб гардид. Ӯстод аз мӯқаддими забоншиносӣ ба мон ҷо дарс мегуфт.

Дар оғоз ба назар соҳиби дониши васеъ, омӯзгори қавиирода, саҳтири серталаб ва ҷиддӣ намуд. Ҷо гузашти вакт, баъд аз бо ӯстод бештар ҳамсӯҳату ҳамсафар шудан, дар дарсҳояшон иштирок кардан ғаҳмидем, ки он қас, ҳамҷунин, инсони нармиду меҳруbon ба самимӣ мебошад.

Албатта, дарс ҳам ҷойи муколамаву мусоири омӯзгору шогирд аст, аммо барои шаҳсияти фардро шинохтани кифоя нест. Ҷо мон ҷаҳонӣ, то дар заминҳои пахтазори ноҳияи Зафаробод бо роҳбарии ӯстод саҳми ҳудро дар рушди ҷомеаи ҳуд гузорем, аз сұхтҳояшон баҳраманд шавем ва ба қатори шогирдони наздиқашон пайваст шавем. Аз он марҳала низ бисёр хотираҳои фаромӯшинашаванда даром.

Бешӯҳа, Н. Фиёсов бо як қатор ӯстодон, ба монанди доктори илмҳои филология, профессор У. Ғаффорова, доктори илмҳои филология, узви вобастаи АМИТ Н. Зоҳидӣ дар сарҳоҳи таъсисатӣ факултети забонҳои Шарқи ДДХ ба номи академик Б. Ғаффоров қарор доранд.

Соли аввали таҳсил ба пахтазорӣ, ба ноҳияи Зафаробод рафтам. Ӯстод ҳамроҳи китобу дафтари ҳамсафар қалам гирифт. Ҷо мон ҷаҳонӣ, ба ӯстод Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсиянома фиристад. Ӯ шогирдонро пайваста ба омӯзиши илму маърифат дарс мегузорад.

Соли 2017, ба таъсияни ӯстод Н. Фиёсов ба факултети забонҳои Шарқ ба ҳайси омӯзгори забони англисӣ ба қадр қабул гардидем.

Дилу нияти пок, меҳнати содикона ва малакаву истеъоди ӯстодон буд, ки факултети забонҳои Шарқ ба яке аз бонуфузтарин факулт

ЭҶОД

Туман гафс мешуд, гүё меҳост охи Мусофириро дар худ печонда мушкил гардонад. Шаххор азим дар туман пинҳон шуда хомӯш буданд. Бальзан аз миёни абрҳо ва туман шармгинонаю маҳзун ситораҳо намудор мешаванд. Мусофириро роҳеро, ки танҳо ба худи ў маълум аст, событкадамона тай мекунад. Роҳ ба сўйи кӯҳи бузурге мубурд. Он гүё мусофириро танҳо дар ҳар гардиши бо мушкилиҳо гайричашмдош имтиҳон мекард. Вале ў ба чизе назар наҷӯхта, рафтани гирифт, зеро даларӣ бо шири мадар дар ҷисми ў чо шуда буд.

Далериву шучоат, матонат, ҳалолкорӣ дар фаболият шарики бовафои ҳаётанд. Онҳо барои расидан ва фатҳи куллаҳои нав дар эҷод, худро қашф кардан дар олами санъат ба ў ёрӣ мерасонанд. Аммо ҳоло Мусофириро инҳоро наменонист.

Ба Мусофири то ҳол ҳамон куллаи мурод, ки бояд бо ҳунару тавонии Ҳудодод онро фатҳ кунад, аз ҷашн пинҳон аст. Дар дилаш ҳарос наҷӯд. Ҷашмони андешаманду маъюси мадар ва як пора нон зери қаш, ки мадараш пухтаваст, барои расидан ба ин мақсад қувваю боварияш мебахшид.

Туман гафтар мешуд... Ҳомӯшии даҳшатангез ҳукмифармо буд. Аммо баъд нури оғофти пардаи гафси тумани ҳокистарнги зимистонро бурида, ногаҳон пайдо шуд...

Валимад, Сайф, Ҷалил!... Ба онҳо даст дароз карда, эҳсос намуд, ки ҳақиқату са-

мимияти ҳақиқиро ў барои тамоми умр ба даст меорад.

Туман аз байн мерафт. Онҳо, мусофириони ҳамешагӣ, якҷо метавонанд тамоми бозиҳои тақдирро бо сари баланд бартараф намоянд, ва ана он куллаи деринтизор. Бо барфҳои ҷандинсолае, ки аз нурҳои оғтоб медураҳшидан, чунон дилкаш, пурасрор, ҷолиб... Пешонии сафеди куллаҳо аз ҳама ҷо намудор буданд. Уфуки васеъ пушти сар мемонд. Ва пеш онҳо роҳ аст, роҳе, ки танҳо ба пеш мебарад. Чун тӯғони борону боди баҳорӣ ва тундбоди барғӣ, ки ногаҳон ба олами санъати бузург медароянд, ҳеч гоҳ аз роҳи интиҳобардаашон намебароянд. Мусофириро, ба пеш!

Санъаткорони ҳақиқӣ баҳрои эҷоди суруди мутантани ҳаётбахши ишқ ба Ватану ҳалқ, ки онро Рӯдакӣ ва Фирдавсии бузург оғаридаанд, симфонияи ишқи абад, ки то имрӯз садо мединад, замону фазоро тасдиқ ва фатҳ мекунад, ки аз ҷониби созандагони асри бистум оғарида шудааст. Ҳамду сано ба шумо! Санъати рассомӣ, графика, мозаика, ҳайкалтароӣ, ба олами мо ворид шуда, бо забони бесобиқа ва руҳу дили нотакори рассомоне, ки Тоҷикистонро дӯст медоштанду дӯст медоранд, сухан мекунанд. Мусофириро аз ҳама пеш қадам мезанад. Онҳо якҷо, дӯстонаву шодмон роҳ мерафтанд. Баҳс мекарданд, мекарданд, эҷод мекарданд. Ман ҳам, дар ҳақиқат, ҳеле ва хеле меҳостам ба ин дунё ворид

шавам. Мусофириро дар байни ин ҷамъи турсадо симони асосӣ буд.

Дар дил ҳиссии ҳаяҷонбашҳо шуд ва меҳостам ба дунёи бузурги санъати воҳло, ки онҳо, эҷодкорони асил, бо ғояҳои нав оғарида буданд, сар бизанам. Мозаика ва рассомӣ, ҳайкалтароӣ ва графика бо садои шумо сухан мекунад, Мусофириро! Ба ман одамоне писанданд, ки зинда ҳастанду на ба ҳама лози-

гардад. Ин ҳамаро Мусофириро ҳамроҳонаш бо меҳнати событқадамонаи ҳамарӯза событ месозанд.

Субҳи сафед бо ҷашмони бодикати модар, ки аз меҳру муҳаббат ба писар саршор буд, воҳӯрд. Фариштае, ки Мусофириро аз ҳама мусибату бадиҳои замин ҳифз мекард. Ду боли фариштае сафед ва меҳри бузурги модарӣ ба эҷодкор қувват мебахшад. Мусофириро мубҳаббатро тӯли ин солҳо бо ҳуд дошт ва як пораэро аз ишқи зане, ки ба ў ҳаёт баҳшиди дуои нек ва баракаташ дод, кам накард. Ҳанӯз Мусофириро ҳудро, ки куллаи шаъну шарафро фатҳ кардааст, надид. Ба он Олимп, ки писараши тамоми умр ба сўйи он мерафт, Олимпи шуҳрати эҷодкори бузург. Ҳанӯз Мусофириро аз ҷониби санъати оғаридаанд: Сиёҳ, сафед, субҳи сафед, рӯзи сафед... Аммо дуои ҳайри ў ҳамеша дар қалби Мусофириро, ки дар роҳи пурпечутоби зиндагӣ қадам мезанад, маъво гирифтааст.

Солҳо гузаштанд, марғ бо ҳуд одамони ба дил наздикиро, ки бо онҳо роҳҳои зиёдеро тай кардем, аз мо гирифт. Ба дил заҳми бедаво гузашт: Ҷалил, Валимад, Сайф! Ҳамсафарони ҷавонии пургайрат ва ҳамзамон, куллаҳои камолоти хирад. Акнун онҳо ба ту, ба воситаи оғаридаҳои ҳудат, бо ҷашмони пур аз дард менигаранд. Инсанҳои ҳақиқӣ, боваро, боистеъдод!

Дар туман байни куллаҳои ўқҳоҳо на як бору ду бор бо гардишҳои гайричашмдоши ҳуд дар тақдирни Устоди бу-

зург печидааст. Аммо дигар ҷизоे тағиیر дода намешавад. Ҳанӯз монд, балки қавитар гашт. Ба принципи ормону ҳаётӣ ҳуд содиқ монд: серталаб будан нисбат ба ҳуд ва атрофиён. Ба сўйи санҷ мепартофтанд, аммо ман дастҳои ҳудро ғишиурда, роҳ мерафтам. Мусофириро, ки дар зиндагӣ устувору дилпур пеш мераవад. Касе, ки роҳ мераవад, онро аз ҳуд мекунад. Ҳомӯшии коргоҳ мусофириро ба ҳуд ҷалъ мекунад. Дар он ҷо ў бо онҳо сухбат мекунад, ки ба атроф, ба воситаи оғаридаҳои гайричашмдоши назар мекунанд. Сухбати ором дар бораи ҳаёт, дар бораи замонҳо, дар бораи солҳои гуногун, дар бораи роҳҳо, ки мо якҷо тай кардаем. Насим пардаро күшод, торикии амиқи коргоҳро нури оғтоб барҳам дод ва кошона мунаввар гашт. Ҳанӯз Мусофириро аз ҷониби санъати оғаридаанд. Назокат, муҳаббат, Сидқ ва Садоқат ба ягонае, ки ҳамеша дар канор аст. Ҳамсафари доимии ў, ки бо расмҳояш, оғаридаҳои Мусофириро, бо муҳаббати беандоза менигараду гүё мегӯяд: «Ман ба ту бовар дорам!» Ҳомӯшии ағсункори қувваи коргоҳ. Оҳ, ҷай қадар меҳоҳад, ки ҳомӯшии коргоҳро гиҷирроси дар ҳалалдор намуда, бо шуои оғтоби тулӯйнамуда садои ба дил наздики ҳамсафарони ҳамешагии зиндагииашро бишнавад: Ҷай ҳолдорӣ, Сабзалий?

Манзура ҶАҲАНОВА,
рассом – таҳиягари кино

РОҲ

манд, доноянду фиребгар нестанд. На даст, балки бол, на хоб, балки ҳаракат муҳим аст. Ва дар сухан низ мисли аъмолашон якрув ва якмароманд. Ба ман инсанҳои писанданд, ки бовар доранд. Пеш аз он, ки бидравӣ, бояд қишиҳард. Ба ман инсанҳои маъқуланд, ки қадр мекунанду самимона гирия мекунанд, дар ҷустуҷӯи мурғи Ҳумоянд - мурғи Бахт, бо табассуми ҳаста даво мебахшанд. Ман инсанҳои мадар дӯст медорам, ки... бо ҳунари воло чизе меофаранд.

Ҳар як оғаридаи Мусофириро ба забону дилу ҷониҳои ҳуд бо ҷаҳониён сухан мегуфт. Бепарвоиро назди ҳунари воқеан, ҳақиқӣ ҷо набуд. Ҳунаре, ки ҳоло ҳам бо ҳиссии голибият нерӯи азим ва садоқат ба қасби интиҳобнамударо таронnum мекунад. Муҳаббати онҳо ба манзили ҳуд, Ватани азиятида ҳеч гоҳ кам наменад.

Дар зиндагӣ муаллим роҳомӯзу ҷаҳонамои мост ва ба монату саҳов, илму дониш меомӯзонад. Моро ба роҳи росту дуруст ҳидоят менамояд. Ҳар як дастоварди мадар зиндагӣ аз шарофат ва файзу баракати ўст. Дар ҷомеа обрӯву мартабаи омӯзгор ҳамеша баланд буду баланд мемонад. Мунаққид ва адабиётшиносӣ англис Коллинз фармудааст. «Омӯзгори ҳудро ғишиурди бадро ҳуд мекунад, шогирди хубро - ўстод!»

Устод Абдувоҳид Тағоев дарс-

– интернати навтаъсис ба кор дарьават намуданд. Ҷор сол дар ин таълимгоҳ ба шогирдон аз фанини география таълим дод ва мураббӣ шуда кор кард.

Абдувоҳид Тағоев соли 1966 боз ба мактаби миёнаи №15 ба кор омад.

20 сол (1971-1991) дар мактаби мазкур ба ҳайси ҷонишини директор оид ба корҳои таълимӣ фаъолият дошт.

Устод Абдувоҳид Тағоев дарс-

ЁДИ УСТОД

Дар замони мусоир, ки илм ва техникаву технология ҳар сонияту ҳар дақиқа дар таракқӣ мебошанд, омӯзгорон масъулияти бештареро ба уҳда доранд.

Собиқадори маориф, устоди зиндаёд Абдувоҳид Тағоев дар деҳаи Шуроби Искандари Ҷамоати деҳоти Ҳонақоҳ (ҳоло Сомон)-и нохияи Ҳисор ҷашм ба олами ҳасти кушодааст.

Абдувоҳид ҷавон аз айёми мактабхонӣ орзуи омӯзгор шудандро дар дил мепарварид. Соли 1956 бо ин нияти ҳуҷҷатҳояшро ба шӯбайи биология-географияи Донишгоҳи давлатии омӯзгории шаҳри Душанбе ба номи Т.Г.Шевченко (ҳоло ба номи устод С.Айнӣ) супорида, донишҷӯ шуд ва донишгоҳи мазкурро соли 1961 сарбаландона хатм намуд.

Абдувоҳид Тағоев фаболияташро ҳамон сол ба ҳайси омӯзгор дар мактаби таҳсилоти миёнаи раками 15-и шаҳри Ҳисор оғоз кард. Баъд аз як сол ўро ба мактаб

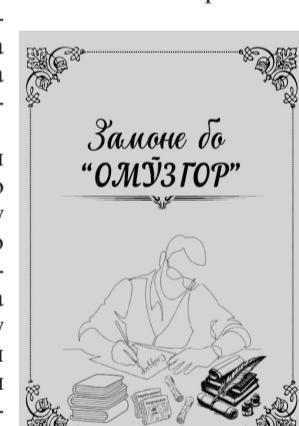
ҳудро бо омодагии комил ва истифода аз аёниятҳо (бештараш худоҳо) хеле шавқовару ҷолиб мегузаронид.

Устод ҳудро хеле ҳуҷбахт мекисобид, ки беш аз панҷоҳ соли умри азизу гаронбаҳои ҳудро баҳри таълиму тарбияи фарзандони ҳалқ сарф кардааст.

Ифтиҳор мекард, ки фарзандонаш – Мушаррафа, Мусаллама, Абдуҳомид, Сайдҷон, Туйбӣ касби пуршарафи ў – омӯзгориро интиҳоб намудаанд. Ҳар сарфароз аз он буд, ки садҳо шогирдаш дар соҳаҳои гуногуни ҳоҷагии ҳалқи ҷумҳурӣ заҳмат мекашанд ва баҳри ободу зебо гардидаи Ватани азизамон – Тоҷикистон саҳми сазовор мегузаранд.

Абдувоҳид Тағоев 15 июни соли 2013 ҷашм аз олам пӯшид. Аз ў кори неку номи нек ба ёдгор монд.

Сайдмурад РАСУЛӢ,
Аълоҷи матбуоти
Ҷумҳурии Тоҷикистон

ин ашҳоси номвар мақолаю рисолаю китобҳои навишта шудаанд ва минбаъд низ навишта ҳоҳанд шуд. Ба вижга, ба ифтиҳори 70-солагиу 80-солагиу ва 90-солагиу нашрия бо ибтикори кормандони имрӯзини «Омӯзгор» силсилаи маколаҳои ва китобҳои алоҳидае ба чоп расиданд, ки аз корномаи бафайзу пурбарақати собиқадорони ҳафтагонама ба таври густардатар ҳикоят мекунанд. Тасвири тавсифи корномаи собиқадорони ҳафтагонамаи «Омӯзгор» боз ҳам идома дарад. Китобе, ки чанде пеш бо номи «Замоне бо «Омӯзгор»» ба чоп расид, қӯшиши дигарест дар ҷониҳои инъикоси кору фаболияти кормандони собиқадорони ҳафтагонамаи «Омӯзгор» ва таъқидест ба ҳикоят «ҳар он қас, ки шараф дорад, кабир аст». Китоб аз баъзе ҷаҳонрои корномаи собиқадороне ҳикоят мекунанд, ки дар ҳайати эҷодии ҳафтагонама фаболият доштаанду ҳуҷбахтона, ҳоло дар қайди ҳаётанд (умрашон дарозтар бод!). Китоб ба рамзи ихлосу сипос ва арҷузорӣ ба собиқадорони ҳафтагонамаи шаҳрӯи ҷумҳурӣ мураттаб гардидааст. Дар он баргузидан мақолаҳои дар бораи пашлуҳои фаболияти собиқадорони ҳафтагонамаи шаҳрӯи ҷумҳурӣ шудааст. «Замоне бо «Омӯзгор»» барои насли ҷаҳонрои корномаи ҳафтагонамаи «Омӯзгор» дар шинохти бештари журналистиқи соҳавӣ низ хидмат ҳоҳад кард.

Э. САФАРЗОДА,
А. МУРОДӢ,
«Омӯзгор»

ЭЪЛОН

Обуна ба ҳафтаномаи «Омӯзгор» барои соли 2025

Агар хоҳед, ки дар соли 2025 аз навовариҳои соҳаи маориф ва илм огоҳ бошед, амру фармоиш ва дастурҳои вазири маориф ва илм ва асноди соҳаро сари вақт дастрас намоед, аз таҷрибай судманди ҳамкасбон огоҳ гардед, таҷриба, андеша ва дарҳости худро пешниҳод карда тавонед, аз эҷоди бадеии ҳампешагон огоҳ бошед, ҷолибтарин нигоштаҳоро оид ба умдатарин масоили рӯз мутолия кунед ва сатҳи донишу маҳорату малакаи худро пайваста боло бардоред, ба нашрии дўстдоштаи худ – «Омӯзгор» обуна шавед.

Нархи обуна барои як сол бо иловави хидмати почта – 184 сомонию 93 дирам

СУРАТҲИСОБИ МО

КВД БА ТҶ «Амонатбонк» РМБ 350101626
с/х 20202972200817101000 РМА 010009400
ҳ/м 20402972316264 Ба «Омӯзгор»

Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

барои ишиғоли вазифаҳои зерин озмун эълон менамояд:

ДОТСЕНТИ КАФЕДРА – 27 ЧОЙ

- Забоншиносӣ ва таърихи забон - 1 чой
- Журналистика - 2 чой
- Забони ҳозираи рус - 1 чой
- Методикаи таълими забонҳои ҳориҷӣ - 1 чой
- Илмҳои компютерӣ - 1 чой
- Методикаи таълими информатика - 1 чой
- Физикаи умумӣ ва назарияӣ - 1 чой
- Биология ва методикаи таълими он - 1 чой
- Химия ва методикаи таълими он - 2 чой
- Фанҳои гуманитарӣ ва методикаи таълими он - 1 чой
- Таърихи ҳалқи тоҷик - 2 чой
- Сиёсатшиносӣ - 2 чой
- Бахисобгирии муҳосибӣ ва аудит - 1 чой
- Назарияи иқтисодӣ - 1 чой
- Молия ва қарз - 2 чой
- Иқтисодиёти корҳонаҳо ва соҳибкорӣ - 1 чой
- Умумидонишгоҳии забони русӣ - 1 чой
- Фанҳои табиию риёзӣ ва методикаи таълими онҳо - 1 чой
  - Фалсафа - 2 чой
  - Педагогика - 1 чой
  - Психология - 1 чой

МУАЛЛИМИ КАЛОНИ КАФЕДРА – 43 ЧОЙ

- Адабиёти ҳориҷа бо МТЗАР - 1 чой
- Бахисобгирии муҳосибӣ ва аудит - 2 чой
- Биология ва методикаи таълими он - 2 чой
- География сайёҳӣ - 2 чой
- Журналистика - 1 чой
- Умумидонишгоҳии забони русӣ - 1 чой
- Умумидонишгоҳии забони тоҷикӣ - 1 чой
- Забони ҳозираи рус - 1 чой
- Забонҳои ҳориҷӣ - 2 чой
- Забоншиносӣ ва таърихи забон - 2 чой
- Иқтисодиёти корҳонаҳо ва соҳибкорӣ - 1 чой
- Илмҳои компютерӣ - 2 чой
- Математика ва методикаи таълими он - 1 чой
- Методикаи таълими забонҳои ҳориҷӣ - 2 чой
- Методикаи таълими физика ва технологияи материалҳо

1 чой

- Молия ва қарз - 3 чой
- Мудофиаи гражданиӣ ва омодагии дифои ҳарбӣ - 1 чой
- Муносибатҳои байналмилалӣ - 1 чой
- Назарияи иқтисодӣ - 1 чой
- Психология - 1 чой
- Сиёсатшиносӣ - 2 чой
- Таърихи ва методикаи таълими он - 1 чой
- Таърихи ҳалқи тоҷик - 2 чой
- Фалсафа - 1 чой
- Фанҳои гуманитарӣ ва МТ он - 2 чой
- Фанҳои табиию риёзӣ ва методикаи таълими онҳо - 1 чой
  - Физикаи умумӣ ва назарияӣ - 2 чой
  - Химия ва методикаи таълими он - 2 чой
  - Ҳукуқшиносӣ - 1 чой

НОМЗАДҲО БОЯД БА ТАЛАБОТИ ЗЕРИН ҶАВОБГӮ БОШАНД:

- донистани қонун ва санадҳои меъериҷи ҳукуқии МТОҚ;
- донистани асосҳои илми педагогика ва психология;
- кор кардан дар компютер ва шабакаи Интернет;
- донистани ҳатмии забони давлатӣ ва як забони ҳориҷӣ;
- қобилияти коммуникативӣ ва ташкилотчигӣ.

Довталабон барои иштирок дар озмунни ишиғоли вазифаи мудири кафедра бояд ҳуҷҷатҳои зеринро пешниҳод намоянд:

- ариза ба номи ректори донишгоҳ оид ба иштирок дар озмун;
- варақаи шахсӣ;
- нусхаи дафтарҷаи меҳнатӣ (доштани собиқаи беш аз 5-солаи корӣ дар соҳаи маориф ва илм);
- ҳуҷҷатҳои тасдиқунандаи дараҷаи илмӣ (номзади илм);
- рӯйхати маводи нашршуда дар 3 соли охир;
- нусха аз ҷаласаси Шурои олимони факултет (барои кормандони донишгоҳ).

Ҳуҷҷатҳо барои иштирок дар озмун то 31.10.2024 қабул карда мешаванд.

Суроға: Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ, кӯчаи С. Сафаров, 16, тел.: 2-35-06, 2-35-09, E-mail: info@kgu.tj, www.kgu.tj

БУНЁДКОРӢ

Ба соҳтмони мактаби нав санги асос гузошта шуд

22 октябр раиси нохияи Айнӣ Муқим Муродзода дар дехаи Габируди Ҷамоати деҳоти Айнӣ барои оғози корҳои соҳтмонии бинои нави муассисаи таҳsiloti miёnaи умумӣ санги асос гузошт. Зимни муаррифии лоиҳа иттилоъ дода шуд, ки мактаб барои 192 хонанда дар як баст пешбинӣ шуд, аз хисоби бучети маҳалӣ ва соҳибкорони ватандуст бунёд мегардад ва то соли таҳsiloti miёnaи умумии №28-и шаҳри Душанбе ба Камолов Афroz Mirzalovovich додааст, эътибор надорад.

ЭЪТИБОР НАДОРАД

Дипломи гумшудаи НТ-1 337962, ки онро соли 1996 Техники молиявӣ-иқтисодии Душанбе ба Ҳомидова Сурайё Садуллоевна додааст, эътибор надорад.

***

Шаҳодатномаи гумшудаи Т-АТУ №0570494, ки онро соли 2018 муассисаи таҳsiloti miёnaи умумии №28-и шаҳри Душанбе ба Камолов Афroz Mirzalovovich додааст, эътибор надорад.

Аҳли қалами нашрияи «Омӯзгор»

аз даргушашти Нависандай ҳалқии Тоҷикистон, Корманди шоистаи Тоҷикистон, Барандай Ҷоизаи адабии Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ Мирзо Шукурзода андуҳгин буда, ба аҳли оила ва хешону пайвандони марҳум изҳори ҳамдардии амиқ менамоянд.

***

Аҳли маорифи нохияи Кӯхистони Маҷтоҳи аз даргушашти адиби шинохта, Корманди шоистаи Тоҷикистон Мирзо Шукурзода андуҳгин буда, ба аҳли оила ва хешону пайвандони марҳум ҳамдардӣ баён мекунанд.

QR - коди сомонаи расмии нашрияи «Омӯзгор»

Навбатдори шумора:
Х. Ҳомид

МУАССИС
Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

САРМУҲАРРИР
Эҳсон САФАРЗОДА
225-81-55

ҲАЙАТИ ТАҲРИРИЯ
Рахим САИДЗОДА
Абдулло РАҲМОНЗОДА
Ҷамшид ҶУ҆РАЗОДА
Лутфия АБДУЛҲОЛИҚЗОДА
Дилшод САФАРЗОДА
Қобилҷон ХУШВАҲТЗОДА

ҲАЙАТИ Э҆ҖОДӢ
Абдурауф МУРОДӢ 225-81-58
(ҷонишини сармуҳаррӣ)
Насриддин ОХУНЗОДА 225-81-57
(котиби масъул)

Шодӣ РА҆ҖАБЗОД
(муҳаррири шуъба)
Хотами ҲОМИД 225-81-57
(муҳаррири шуъба)
Салима МУ҆СОЕВА
(муҳаррири шуъба)

МУҲБИРОНИ МИНТАҚАВӢ
Ҷангобеки УЛФАТШОХ
(ВМҚБ)
Суҳроб АЗИЗӢ
(вилояти Ҳатлон)
Нуъмон РА҆ҖАБЗОДА
(вилояти Суғд)

Набиҷон НАБИЕВ 225-81-61
(масъули обуна)
Мадина ДИЛОВАРОВА
(хуруфчин)

«Омӯзгор» таҳти раками 271/рз-97, аз 27.09.2021 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав номнавис шуда, таҳти раками 0110005977 дар Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайди давлатӣ гирифта шудааст. Нашрия ба хотири ҷандандӣ маводе низ ба табъ мерасонад, ки идораи хафтанома метавонад бо муаллифон ҳамфир набошад ва барои онҳо масъулиятро ба уҳда нагирад.

Навиштаҳо ва суратҳои ба идораи хафтанома воридгашта баргардонда намешаванд. Идораи хафтанома навиштаҳоро дар ҳаҷми на бештар аз 4 саҳифаи компютерии андозаи 14 (фосилаи 1,5)-и ҳарфи Times New Roman Tj қабул менамояд.

Нишинӣ: 734025, ш. Душанбе,
хиёбони Айнӣ - 126.

Хафтанома дар матбааи нашриёти комплексии «Шарқи озод» ба табъ расид.

Индекси обуна: 68850.
Адади нашр: 37954 нусха

Почтаи электронӣ:
n.omuzgor@maorif.tj
Сомонаи хафтанома:
www.omuzgor-gazeta.tj

